

VEILIGHEID ALS GEDEELD KAPITAAL

Sociale veiligheid in Doetinchem in het licht van feiten, meningen en beleid

Jos Kuppens
Leanne Sixma
Djara Schraven

Hoofdlijnen
Inleiding
Feitelijke sociale veiligheid in data
Veiligheidsgevoel in data
Sociale veiligheid 'op papier'
Inwoners over sociale veiligheid
Aanpak
Epiloog
Bijlagen

Bureau Beke

Colofon

Auteurs:
Jos Kuppens
Leanne Sixma
Djara Schraven

In opdracht van:
Rekenkamer Doetinchem

Opmaak:
Marcel Grotens (Bureau Beke)

© November 2026

Niets uit deze uitgave mag worden vermenigvuldigd en/of openbaar gemaakt door middel van druk, foto-kopie, microfilm of welke andere wijze dan ook, zonder voorafgaande schriftelijke toestemming van de auteurs.

No part of this publication may be reproduced in any form by print, photo print or other means without written permission from the authors

Voor een zo goed mogelijke weergave van deze interactieve pdf, adviseren wij de Adobe Acrobat pdf-reader te gebruiken of webbrowsers anders dan Microsoft Edge.

Alle rapporten van Bureau Beke zijn gratis te downloaden via bureaubeke.nl

Bevindingen op hoofdlijnen

Inleiding

In opdracht van de rekenkamer van de gemeente Doetinchem heeft Bureau Beke onderzoek uitgevoerd naar de feitelijke en ervaren sociale (on)veiligheid in Doetinchem, Gaanderen en Wehl. Aanleiding hiervoor waren zorgen over verschillende incidenten en de behoefte aan meer inzicht in de aard, omvang en locaties van sociale (on)veiligheid. In dit onderzoek is sociale veiligheid afgebakend als de mate waarin inwoners beschermd zijn én zich beschermd voelen tegen criminaliteit, agressie en vervelend gedrag van anderen in de openbare ruimte. Daarbij is onderscheid gemaakt tussen feitelijke incidenten en de veiligheidsbeleving van inwoners. Ook is aandacht besteed aan de verschillende determinanten van sociale veiligheid, waarbij onderscheid is gemaakt tussen beïnvloedbare en niet-beïnvloedbare determinanten. Het onderzoek richt zich op de eerste vorm, waarbij we er een ingeperkte uitwerking op nahouden, namelijk determinanten die door de gemeente en inwoners zelf te beïnvloeden zijn.

Het onderzoek bestond uit een analyse van beleidsdocumenten en registratiedata, 47 flitsinterviews met inwoners en drie luisterzittingen waaraan in totaal 42 inwoners deelnamen. Op basis hiervan zijn mogelijkheden in kaart gebracht om de feitelijke en ervaren sociale veiligheid te verbeteren. Daarbij is niet alleen gekeken naar de rol van de gemeente en betrokken instanties, maar ook naar de bijdrage die inwoners zelf kunnen leveren.

Feitelijke sociale veiligheid in data

De feitelijke sociale veiligheid in de gemeente Doetinchem is beschreven aan de hand van politiegegevens over de periode 2016–2025, de Veiligheidsmonitor 2023 en 2025 en het online inwonerspanel Doetinchem Spreekt. Uit de politieregistraties blijkt dat vooral de overlast door verwarde personen toeneemt. Ook overlast door daklozen en alcohol en drugs laat een lichte stijging zien, terwijl jeugd- en geluidsoverlast juist zijn afgenomen. De criminaliteitsregistraties blijven over het algemeen stabiel, waarbij vermogenscriminaliteit, bijvoorbeeld winkel-, fiets- en autodiefstal, het meest voorkomt. Wel is de afgelopen jaren een lichte toename van seksuele delicten en alcohol- en drugscriminaliteit zichtbaar. Het is niet uitgesloten dat dit een registratie-effect is, veroorzaakt door meer toezicht en handhaving. Er zijn bovendien verschillen tussen de deelgebieden: zo komt overlast door daklozen vooral in het centrum en Doetinchem-Oost voor en speelt geluidshinder met name in Doetinchem-Noord en -West.

De Veiligheidsmonitor laat zien dat inwoners in 2025 vaker slachtoffer zijn geworden van traditionele criminaliteit, waaronder vermogensdelicten en bedreiging. Ook wordt vaker overlast door drugshandel en verwarde personen ervaren. In vergelijking met het landelijke beeld is de situatie in Doetinchem relatief gunstig. Uit de politieregistraties blijkt verder dat mannen oververtegenwoordigd zijn onder personen die bij overlast en criminaliteit betrokken zijn. De gemiddelde leeftijd van deze groep bedraagt 32 jaar en het merendeel woont in de gemeente Doetinchem. Herhaald overlastgevend gedrag komt relatief vaak voor binnen de categorie ‘overlast door daklozen’.

Veiligheidsgevoel in data

Het veiligheidsgevoel van inwoners van Doetinchem is beschreven aan de hand van de Veiligheidsmonitor 2023 en 2025 en het online inwonerspanel Doetinchem Spreekt. Inwoners geven hun veiligheidsgevoel gemiddeld het rapportcijfer 7,7. Dit is vergelijkbaar met 2023 en relatief gunstig ten opzichte van het landelijke gemiddelde (7,4) en Noord- en Oost-Gelderland (7,6). Ook uit Doetinchem Spreekt blijkt dat de ruime meerderheid van de inwoners zich meestal of (bijna) altijd veilig voelt in de eigen buurt. Desondanks zijn er in 2025 op verschillende aspecten relatief meer inwoners die zich onveilig voelen dan in 2023.

Er komen duidelijke verschillen naar voren tussen groepen inwoners en deelgebieden. Vrouwen voelen zich aanzienlijk vaker onveilig dan mannen. Ook inwoners van het centrum voelen zich vaker onveilig dan inwoners van andere delen van Doetinchem. Uit Doetinchem Spreekt blijkt bovendien dat inwoners van Wehl zich relatief veilig voelen, terwijl inwoners van Overstegen, Schoneveld en Doetinchem-Noord zich juist minder veilig voelen. Daarmee laten de resultaten zien dat het algemene veiligheidsgevoel in Doetinchem relatief gunstig is, maar dat er voor verschillende groepen inwoners en wijken aandachtspunten bestaan.

Sociale veiligheid 'op papier'

Uit een analyse van gemeentelijk beleid op het gebied van sociale veiligheid in Doetinchem blijkt dat sociale veiligheid vanuit twee samenhangende beleidsterreinen wordt benaderd: openbare orde en veiligheid en het sociaal domein. Enkele relevante doelstellingen zijn het tegengaan van overlast en criminaliteit, het versterken van sociale cohesie en leefbaarheid, het inzetten op preventie en het verbeteren van de veiligheidsbeleving. Naast deze doelstellingen is er aandacht voor de manier waarop sociale veiligheid wordt bevorderd.

Om beleidsdoelstellingen op het gebied van sociale veiligheid te realiseren, zet de gemeente Doetinchem in op een pakket aan initiatieven. De initiatieven zijn een combinatie van concrete maatregelen ter bevordering van de objectieve veiligheid en initiatieven ter bevordering van het veiligheidsgevoel. De initiatieven richten zich onder meer op de aanpak van bepaalde (groepen) inwoners, zoals problematische jeugdgroepen, personen met onbegrepen gedrag en dak- en thuislozen. Daarnaast richten initiatieven zich op het versterken van de sociale basis in buurten en wijken. Voorbeelden hiervan zijn de inzet van jongerenwerk, buurtcoaches, het Jeugd Interventieteam, buurtverbinders en wijkwerk. Verder worden er specifieke maatregelen ingezet op locaties waar sociale veiligheid extra aandacht vraagt. Hierbij kan gedacht worden aan het stationsgebied, het centrum, parkeergarages en in de buurt van maatschappelijke opvanglocaties.

De beleidskaders en doelstellingen die hiervoor zijn genoemd gaan over de gehele gemeente Doetinchem, inclusief de dorpen Wehl en Gaanderen. Ter aanvulling zijn er beleidsdocumenten bestudeerd die ook de wijkgebonden context meenemen. De documentanalyse geeft hiermee een overzicht van de beleidsmatige ambities en bestaande aanpakken van de gemeente, maar geeft nadrukkelijk geen evaluatie van de effecten ervan.

Inwoners over sociale veiligheid

Op basis van de flitsinterviews en luisterzittingen zijn ervaringen en belevingen van inwoners met betrekking tot sociale veiligheid opgetekend. Inwoners benoemen verschillende vormen van overlast en onveiligheid, waaronder alcohol- en drugsgebruik, drugsdealen, hanggedrag, vernielingen, vuurwerk en verbale en seksuele intimidatie. Daarnaast worden verkeersonveilige situaties en aandachtspunten in de inrichting en het onderhoud van de openbare ruimte genoemd. Veelal gaat het dan om onvoldoende verlichting, beperkt zicht en slecht onderhouden fietsroutes. De ervaringen hebben betrekking op uiteenlopende locaties, waarbij het centrum van Doetinchem veelvuldig genoemd is.

Naast deze concrete ervaringen is gekeken naar factoren die het veiligheidsgevoel van inwoners beïnvloeden. Hierbij worden onder meer de aanwezigheid van groepen mensen, een gebrek aan sociale controle, onvoldoende verlichting en beperkt zicht, het vertrouwen in professionals en de beeldvorming over veiligheid genoemd. Ook de sociale cohesie en onderlinge betrokkenheid spelen een rol: wanneer inwoners elkaar kennen en bereid zijn elkaar te helpen, kan dit bijdragen aan een groter veiligheidsgevoel. Uit de gesprekken komen bovendien verschillen tussen de stad en de dorpen naar voren. In Doetinchem ligt de nadruk vooral op sociale overlast en intimiderend gedrag, terwijl inwoners van Gaanderen en Wehl vaker verkeersveilig-

heid en onveilige fiets- en wandelroutes in het buitengebied benoemen. In de dorpen wordt over het algemeen meer onderlinge verbondenheid ervaren, al is dit in sommige nieuwbouwwijken niet altijd vanzelfsprekend.

Aanpak: samen verantwoordelijk

Door de bevindingen uit het onderzoek en de suggesties van inwoners te vergelijken met bestaande aanpakken elders in Nederland is onderzocht welk mogelijkheden er zijn om de sociale veiligheid in Doetinchem te verbeteren. Uit deze analyse komen verschillende lacunes in het huidige beleid naar voren, waarvoor mogelijke handelingsperspectieven zijn geformuleerd. Deze richten zich onder meer op het versterken van sociale controle en de zelfredzaamheid van inwoners, het verbeteren van de veiligheid en toegankelijkheid van de openbare ruimte en het bevorderen van samenwerking, bereikbare meldpunten en duidelijke terugkoppeling. Daarbij wordt benadrukt dat de aanpak moet aansluiten bij de lokale problematiek en behoeften van inwoners. Een gebiedsgerichte benadering is daarom van belang, waarbij per wijk wordt gekeken welke maatregelen passend zijn. Ook vraagt dit om een duidelijke rolverdeling tussen de gemeente, betrokken organisaties en inwoners. Niet alle mogelijke handelingsperspectieven zijn immers altijd wenselijk of uitvoerbaar.

Hoewel de gemeente Doetinchem al veel initiatieven ontplooit, worden drie aanvullende aangrijpingspunten voorgesteld. Fysiek-ruimtelijk kan de gemeente de Toolbox Vrouwvriendelijke Publieke Ruimte benutten om de verlichting, zichtbaarheid en toegankelijkheid van de openbare ruimte te verbeteren. De ervaringen van inwoners uit de flitsinterviews en de luisterzittingen kunnen daarbij als ondersteuning dienen om te bepalen welke locaties extra aandacht vragen. Institutioneel stellen we voor om inwoners meer als ‘partner’ in de meldings- en afhandelingssystematiek te beschouwen, door enerzijds de meldingsbereidheid van inwoners te vergroten en hen anderzijds terug te koppelen op meldingen. Sociaal kan de gemeente de sociale controle en buurtparticipatie versterken door inwoners te stimuleren vrijwillig bij te dragen aan het bevorderen van de sociale cohesie. Concreet wordt voorgesteld om hier bij de inrichting van nieuwe wijken structureel aandacht aan te besteden, mogelijk via buurtverbinders. De opgedane ervaringen kunnen daarna eventueel uitgerold worden in bestaande buurten waar de sociale controle beperkt is.

Communicatie vormt bij deze drie aangrijpingspunten een belangrijke verbindende factor. Inwoners moeten niet alleen weten waar zij terechtkunnen met meldingen, maar ook op de hoogte worden gehouden van gemeentelijke maatregelen en de voortgang daarvan. Daarnaast kan de gemeente inwoners wijzen op mogelijkheden om hun eigen zelfredzaamheid te vergroten, bijvoorbeeld door zelfverdedigings- en zelfredzaamheidslessen onder de aandacht te brengen. De kern van de voorgestelde aanpak is daarmee dat het verbeteren van de sociale veiligheid niet uitsluitend een verantwoordelijkheid van de gemeente en haar partners is, maar ook vraagt om betrokkenheid en initiatief van inwoners zelf.

1 Inleiding

Voor sociale veiligheid worden verschillende definities gehanteerd. Een veelgebruikte is '*de bescherming of het zich beschermd voelen tegen gevaar dat veroorzaakt wordt door of dreigt van de kant van menselijk handelen in de openbare ruimte*'.[1] Een meer toegankelijke werkdefinitie die we binnen dit onderzoek gebruiken is: '*bij sociale veiligheid gaat het erom dat inwoners veilig zijn én zich veilig voelen tegen criminaliteit, agressie of vervelend gedrag van andere mensen*'. Relevant is dat het hierbij gaat om zowel incidenten als veiligheidsgevoel in de openbare ruimte, zodat bijvoorbeeld ondermijnende criminaliteit in (bedrijfs)panden (bijvoorbeeld drugslabs) buiten het onderzoek vallen.

Enkele mediaberichten over sociale veiligheid in Doetinchem

In het verleden hebben zich enkele incidenten in Doetinchem voorgedaan die van invloed zijn op de sociale veiligheid. Zo blijkt uit een artikel van de Gelderlander dat het rondom het station in het eerste halfjaar van 2025 onrustig was, met een massale vechtpartij, vrouwen die lastig werden gevallen of zelfs worden mishandeld en andere overlast, waaronder van daklozen.[2] Niet alleen het station is gevoelig voor sociale onveiligheid, in het verleden heeft zich bijvoorbeeld ook jeugdoverlast rondom scholen en in wijken voorgedaan.[3] Daarnaast blijken zedenmisdrijven in Doetinchem volgens een mediabericht een probleem te zijn.[4]

Feiten over en gevoel van veiligheid

Inzicht in de gevolgen van gemeentelijk veiligheidsbeleid valt of staat met een nauwkeurige probleemanalyse, waarin objectieve data en subjectieve veiligheidsbeleving hand in hand gaan. Wat objectieve data betreft wordt veelvuldig gebruik gemaakt van registraties van handhavende instanties, zoals van de politie en buitengewoon opsporingsambtenaren (boa's). Deze databronnen bieden vooral een kwantitatief overzicht van de feitelijke overlast en criminaliteit binnen de gemeentegrenzen. Ze maken bijvoorbeeld de aard van overlast en criminaliteit zichtbaar en tonen hotspots.

Cijfers vertellen echter maar een deel van het verhaal, en wel vanuit twee perspectieven. Ten eerste is uit onderzoek bekend dat registraties van handhavingsinstanties te maken hebben met onderrapportage en een daarmee gepaard gaand *dark number*.[5] Zo kunnen onder andere de volgende factoren van invloed zijn op het aantal registraties:

- **Signaleringskans:** de kans dat handhaving een incident opmerkt
- **Meldingskans:** de kans dat een incident bij de politie wordt gemeld of bij de gemeente. Beïnvloeders zijn angst om te melden, meldingsmoeheid of geen zin/tijd om te melden
- **Registratiekans:** het al dan niet registreren van een incident

Ten tweede loopt het beeld dat uit data naar voren komt niet altijd synchroon met het veiligheidsgevoel van de inwoners. Dit gevoel herbergt een subjectieve component; wat de ene inwoner als overlastgevend ervaart, is voor een andere inwoner misschien geen kwestie. Verder redenerend kan een wijk op grond van handhavingsregistraties als betrekkelijk veilig ingeschaald worden, terwijl de bewoners door bepaalde omgevingsfactoren, zoals achterstallig onderhoud, slechte verlichting of hangjongeren, zich toch onveilig voelen. Ook de omgekeerde situatie is niet uit te sluiten; een objectief risicovolle situatie die door gewenning onder inwoners juist als veilig wordt beschouwd.

Determinanten van sociale (on)veiligheid

Er zijn diverse onderzoeken verricht naar determinanten van zowel de objectiveerbare veiligheid als het veiligheidsgevoel. Samengevat levert dit Figuur 1 op, waarbij op basis van onderzoek een onderverdeling is te maken tussen beïnvloedbare en niet-beïnvloedbare determinanten:[6]

De in de figuur 1 vermelde determinanten kunnen zowel positief bijdragen (afname van incidenten en toename van het veiligheidsgevoel) als negatief (toename van incidenten en afname van het veiligheidsgevoel). Ook is er vaak sprake van een samenspel van indicatoren, niet van een afzonderlijke indicator die de sociale veiligheid in de openbare ruimte volledig bepaalt.

Figuur 1: *determinanten van sociale (on)veiligheid*

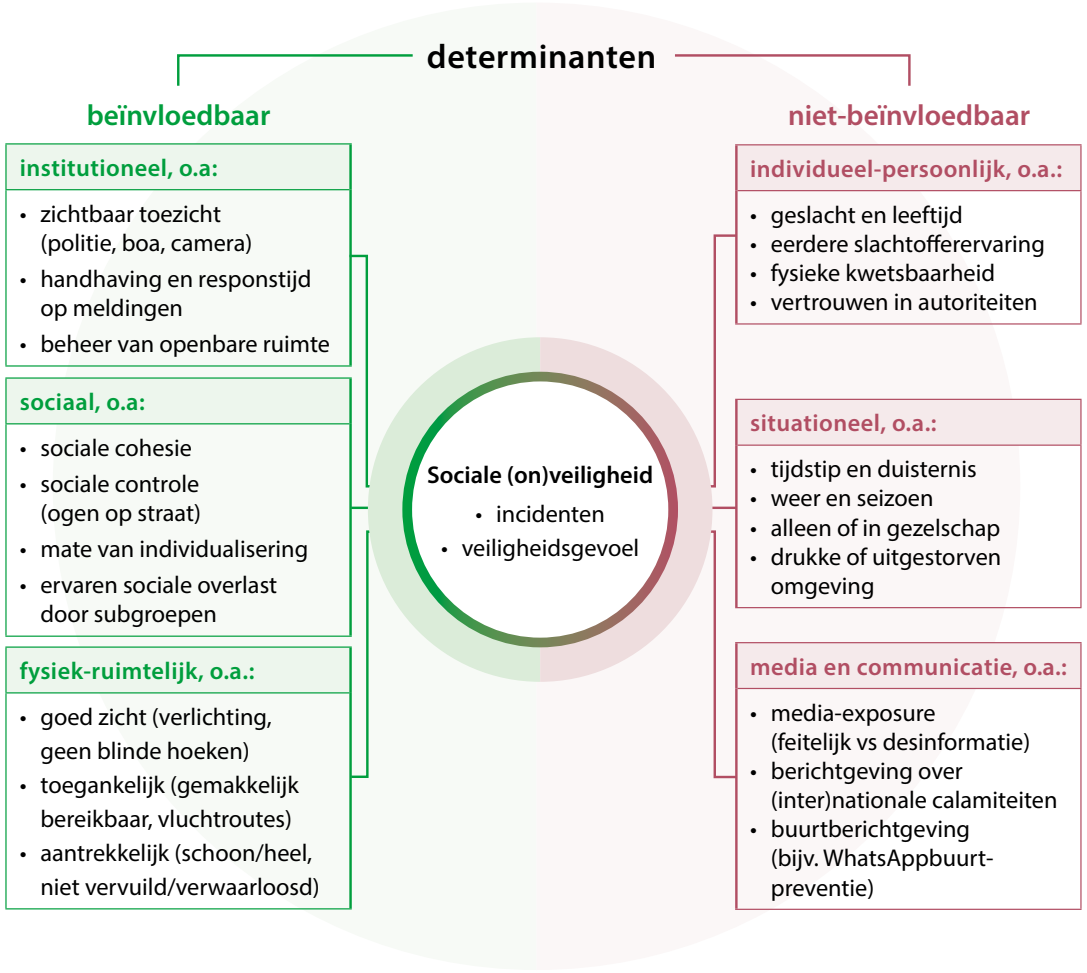

Wens tot rekenkameronderzoek

Ook de gemeenteraad van Doetinchem maakt zich zorgen over de hiervoor genoemde incidenten die de media haalden. Om beter zicht te krijgen op de werkelijke problemen en probleemplekken en op mogelijke oplossingen hiertegen nam de gemeenteraad op 6 november 2025 een motie aan om luisterzittingen met inwoners te organiseren over sociale veiligheid in de gemeente. In nauw overleg met de gemeentelijke griffie is besloten de motie te vertalen naar een rekenkameronderzoek. Vervolgens is het onderzoek aan Bureau Beke gegund, onder regie en verantwoordelijkheid van de rekenkamer.

Onderzoeksvragen

De centrale onderzoeksvraag luidt:

> *"Wat is de aard en omvang van de feitelijke en ervaren sociale (on)veiligheid in de publieke ruimte in gemeente Doetinchem en welke verbeteringen in de aanpak zijn mogelijk".*

Een brede blik op 'gemeente Doetinchem'

In het onderzoek is niet alleen aandacht voor wijken in de stad Doetinchem, maar ook voor de dorpen Gaanderen en Wehl. Dit biedt bij uitstek een zo breed mogelijk perspectief op sociale veiligheid in de gemeente.

De centrale vraag is uit te splitsen in de volgende deelvragen:

1. Welke en hoeveel incidenten en voorvallen hebben in de afgelopen jaren plaatsgevonden?
2. Welke ervaringen en belevingen hebben inwoners van Doetinchem met betrekking tot de sociale (on)veiligheid in de publieke ruimte?
3. Welke patronen zijn zichtbaar voor wat betreft voorvallen, incidenten, meldingen en ervaringen naar tijdstippen, locaties, omstandigheden en personen of groepen personen?
4. Welk beleid wordt door de gemeente Doetinchem met betrekking tot sociale veiligheid gevoerd?
5. Welke aanbevelingen kunnen gedaan worden om de feitelijke én ervaren sociale veiligheidssituatie te verbeteren?

In deze notitie staan zowel feiten over veiligheid als het gevoel daarover centraal. Daarbij kijken we bij onderzoeksvraag 5 niet alleen naar rol die de gemeente Doetinchem en andere relevante instanties oppakken; ook de bijdrage die inwoners hierin zelf kunnen leveren zien we als cruciaal element van het onderzoek. Bij het beantwoorden van onderzoeksvraag 5 ligt de nadruk op de eerdergenoemde beïnvloedbare determinanten van sociale veiligheid (fysiek-ruimtelijke, institutionele en sociale determinanten); dit biedt binnen de gemeente Doetinchem namelijk concrete handvatten voor toekomstige aanpak.

Uitgevoerde onderzoeksactiviteiten

Door Bureau Beke zijn de volgende onderzoeksactiviteiten verricht:

Beleids- en data-analyse

Om inzicht te krijgen in de aanpak die gemeente Doetinchem en andere instanties hanteren om de sociale veiligheid te beheersen, zijn beleidsdocumenten geïnventariseerd en geanalyseerd. Daarbij is zoveel mogelijk gekeken naar aanpak rondom bepaalde subgroepen overlastgevers en op bepaalde locaties. Ook is aandacht uitgegaan naar het welbevinden van slachtoffers.

Daarnaast zijn zoveel mogelijk data verzameld en geanalyseerd die verdieping kunnen geven op sociale veiligheid in Doetinchem. Het gaat dan bij-

voorbeeld om data van de politie, van Toezicht & Handhaving, van Buurtplein, vanuit de Veiligheidsmonitor en uit het online inwonerspanel Doetinchem Spreekt. Daar waar beschikbaar is binnen de data gekeken naar de aard, locatie en veroorzakers van sociale onveiligheid.

Flitsinterviews

In vier wijken van de stad Doetinchem en in Gaanderen en Wehl zijn in totaal 47 zogenaamde 'flitsinterviews', straatgesprekken met inwoners, afgenomen. Aan hen is gevraagd welke ervaringen zij met sociale (on)veiligheid hebben, welke locaties zij onveilig vinden en welke suggesties zij hebben om de veiligheid te versterken.

Terugkoppeling bevindingen met professionals

Alle bevindingen uit zowel de beleids- en data-analyse als de flitsinterviews zijn in een overleg teruggekoppeld naar professionals binnen de gemeente Doetinchem. Daarin is op basis van de informatie toegewerkt naar de te bespreken relevante thema's in de luisterzittingen.

Luisterzittingen

In samenwerking met de rekenkamer zijn op 1, 2 en 3 september 2026 drie luisterzittingen met in totaal 42 inwoners van Doetinchem, Gaanderen en Wehl gehouden. Aan inwoners werden enkele bevindingen uit eerdere onderzoeksactiviteiten voorgelegd, waarna is gevraagd of zij het beeld herkennen. Vervolgens werd naar eigen ervaringen van inwoners en suggesties voor aanpak gevraagd. Het unieke van de luisterzittingen was dat gemeenteraadsleden ook aanwezig waren, deels inbreng konden hebben, maar vooral de ervaringen van inwoners tot zich konden nemen.

Noten

1. Bron: https://www.dsp-groep.nl/wp-content/uploads/2025/04/18PvS-CROW_Sociale-veiligheid_web-2014.pdf
2. Bron: https://www.gelderlander.nl/doetinchem/na-maanden-vol-geweld-en-intimidatie-ziet-station-doetinchem-nu-verbetering-laatste-stuiptrekkingen~abea1547/
3. Bron: https://www.gelderlander.nl/doetinchem/politie-zet-drone-in-tegen-overlastgevende-jongeren-in-doetinchem~a2ba7223/
4. Bron: https://www.gelderlander.nl/doetinchem/aantal-zedenmisdrijven-in-doetinchem-voor-het-derde-jaar-op-rij-gestegen~a89e04f8b/
5. Zie bijvoorbeeld het volgende onderzoek: Ham, T. van, Bervoets, E. en Ferwerda, H. (2015). *Papier en werkelijkheid. Een hypothesevormend onderzoek naar de invloed van registratie-effecten op de omvang van de geregistreerde jeugdcriminaliteit*. Den Haag/Arnhem: WODC/Bureau Beke.
6. In 2013 hebben Eysink Smeets en Meijer beïnvloedbare factoren op veiligheidsbeleving benoemd (zie hetccv.nl/themas/veilige-woon-leefomgeving/veiligheidsbeleving/beinvloedbare-factoren/). Zij onderkennen verschillende niveaus van veiligheidsbeleving: persoonlijke factoren, situationele factoren, algemeen-maatschappelijke factoren en de rol van media. Aangegeven wordt dat beleid vooral invloed heeft op de situationele factoren: institutionele, sociale, fysieke en criminele omgeving.

2 Feitelijke sociale veiligheid in data

Om een beeld te schetsen van de feitelijke sociale veiligheid in gemeente Doetinchem staan verschillende databronnen ter beschikking. Een eerste constatering is dat enkele databronnen (nog) geen duidelijk beeld kunnen schetsen van bepaalde veiligheidsthema's. Dit omdat bijvoorbeeld historisch meerjarenperspectief ontbreekt (bijvoorbeeld in de data van Buurtplein en Toezicht en Handhaving). Deze data kunnen in de toekomst waardevol worden, maar worden in deze rapportage niet meegenomen.

De data die wel beschreven worden, zijn afkomstig van politie, vanuit de Veiligheidsmonitor 2023 en 2025 en vanuit het online inwonerspanel Doetinchem Spreekt. Deze data zijn niet een-op-een aan elkaar te koppelen, maar geven een algemeen beeld van incidenten die hebben plaatsgevonden, zowel vanuit slachtoffer- als plegerperspectief. Zoals al eerder aangegeven zijn het feiten die zijn opgetekend; we gaan hierbij uit van enige mate van onderrapportage. Omdat we voor de meeste data vooral kijken naar ontwikkelingen over meerdere jaren, is dit punt van onderrapportage minder relevant.

Wat weten we over de incidenten?

Om een beeld te schetsen van de aard, omvang en locatie van incidenten staan politiedata ter beschikking, zowel voor enkele overlast- als criminaliteitsvormen. Om dit beeld te verdiepen, hebben we via data.politie.nl langjarige analyses uitgevoerd, namelijk over de jaren 2016 tot en met 2025.

Overlastincidenten

Voor geheel gemeente Doetinchem is over de periode 2016–2025 een overlastbeeld voor vijf vormen te geven. Over een periode van tien jaar valt vooral de recente stijging in overlast door verwarde personen op en de daling in geluidshinder sinds 2021. Ook jeugdoverlast daalt sinds 2020, terwijl overlast van daklozen en alcohol- en drugsgerelateerde overlast gestaag toenemen.

Figuur 2: *overlastregistraties voor geheel gemeente Doetinchem in periode 2016-2025 (bron: politiedata, in n)*

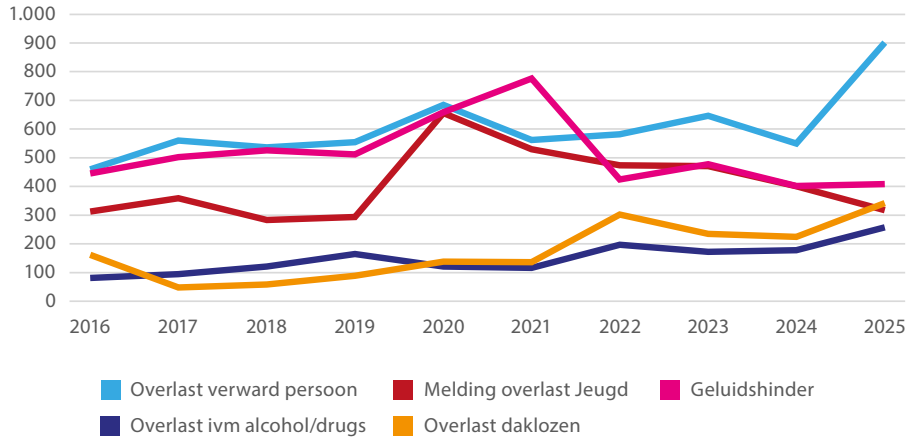

Om voor de luisterzittingen enige verdieping aan te brengen, is in de analyses een nadere gebiedsindeling binnen gemeente Doetinchem gemaakt. Deze indeling bestaat uit zes deelgebieden, te weten: Doetinchem-Centrum, Doetinchem-Noord (Overstegen, Schoneveld en Noord), Doetinchem-Oost (Oosseld, Vijverberg en Verheulsweide), Doetinchem-West (De Huet, Dichteren, De Hoop en Wijnbergen) en Wehl. Per deelgebied is de overlast in grafiekvorm weergegeven.[1]

Figuur 3: *overlastregistraties naar deelgebiedsindeling gemeente Doetinchem (periode 2016-2025)*

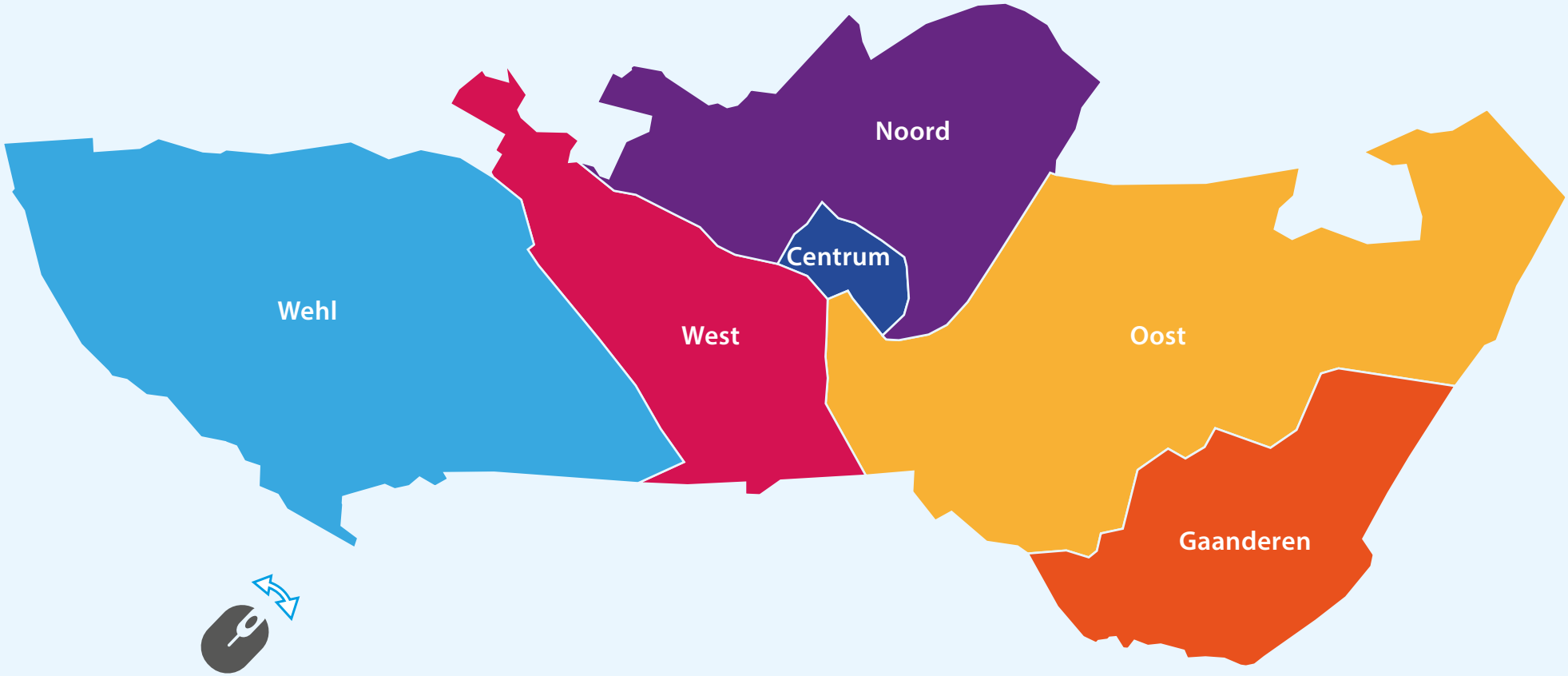

*Beweeg de muis over de gebiedsnamen voor het **overlastbeeld** per deelgebied.*

Belangrijk om eerst te vermelden is dat de schaal van overlast per deelgebied verschilt. Vooral in Gaanderen en Wehl is aanzienlijk minder overlast in het politiesysteem geregistreerd. In het algemeen is het beeld van de zes deelgebieden dat overlast door verwarde personen relatief hoog ligt en voor veel deelgebieden in het laatste jaar toeneemt. Geluidshinder is vooral in deelgebieden Doetinchem-Noord en -West een aandachtspunt. In deze twee deelgebieden speelde jeugdoverlast een grote rol, maar dit lijkt af te nemen. Overlast door daklozen is vooral in het centrum en in Doetinchem-Oost een aandachtspunt.

Overlast naar dag in de week

Een nadere analyse op de politieregistratie over de jaren 2023-2025 wijst uit dat overlast het meest op vrijdag en zaterdag plaatsvindt. Dit geldt vooral voor jeugd- en alcohol- en drugsoverlast. Overlast door verwarde personen neemt juist af in het weekend (zaterdag en zondag). Overlast door daklozen is relatief evenredig verdeeld over de week met lichte pieken op dinsdag en vrijdag.

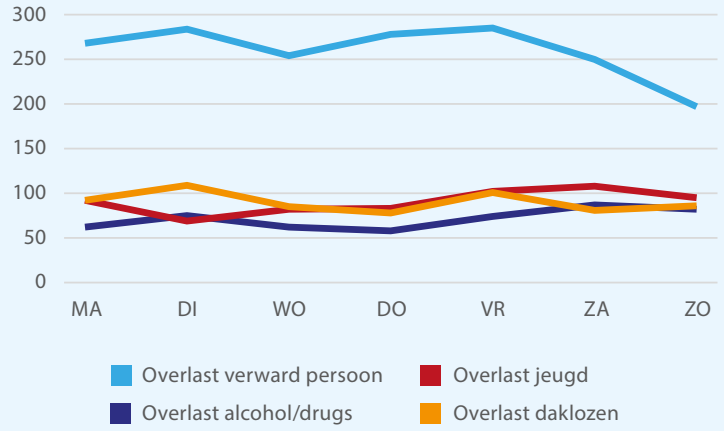

Criminaliteitsincidenten

Voor geheel gemeente Doetinchem is over de periode 2016-2025 een criminaliteitsbeeld te geven. Daaruit blijkt dat vermogenscriminaliteit in hoge mate voorkomt, maar door de jaren heen binnen een bepaalde bandbreedte blijft. De vier andere criminaliteitsvormen fluctueren eveneens, maar alcohol- en drugscriminaliteit en seksuele delicten stijgen de laatste twee jaar licht. In hoeverre hier sprake is van registratie-effecten door extra toezicht en handhaving is onbekend.[2]

Figuur 4: *criminaliteitsregistraties voor geheel gemeente Doetinchem (periode 2016-2025 (bron: politiedata, in n))*

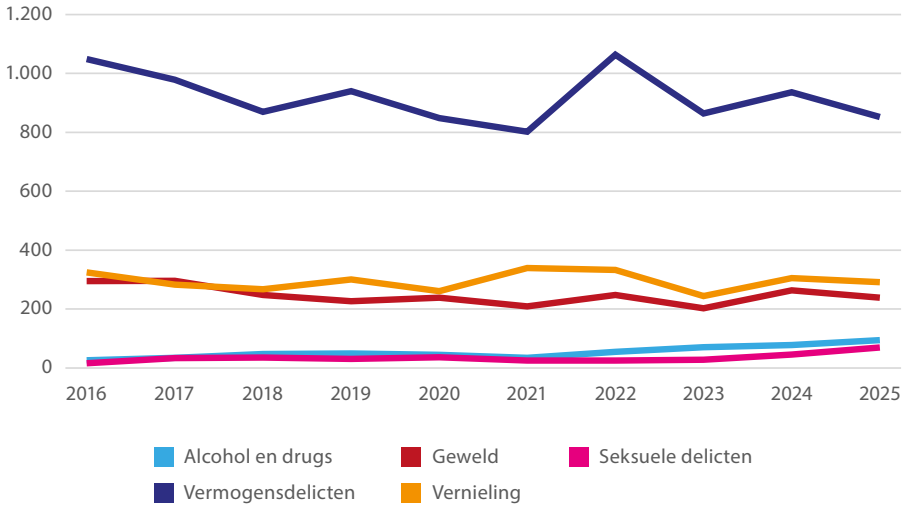

Ook voor de criminaliteitsvormen zijn nadere analyses op de gebiedsindeling binnen gemeente Doetinchem uitgevoerd.[3]

Figuur 5: *criminaliteitsregistraties naar deelgebiedsindeling gemeente Doetinchem in periode 2016-2025*

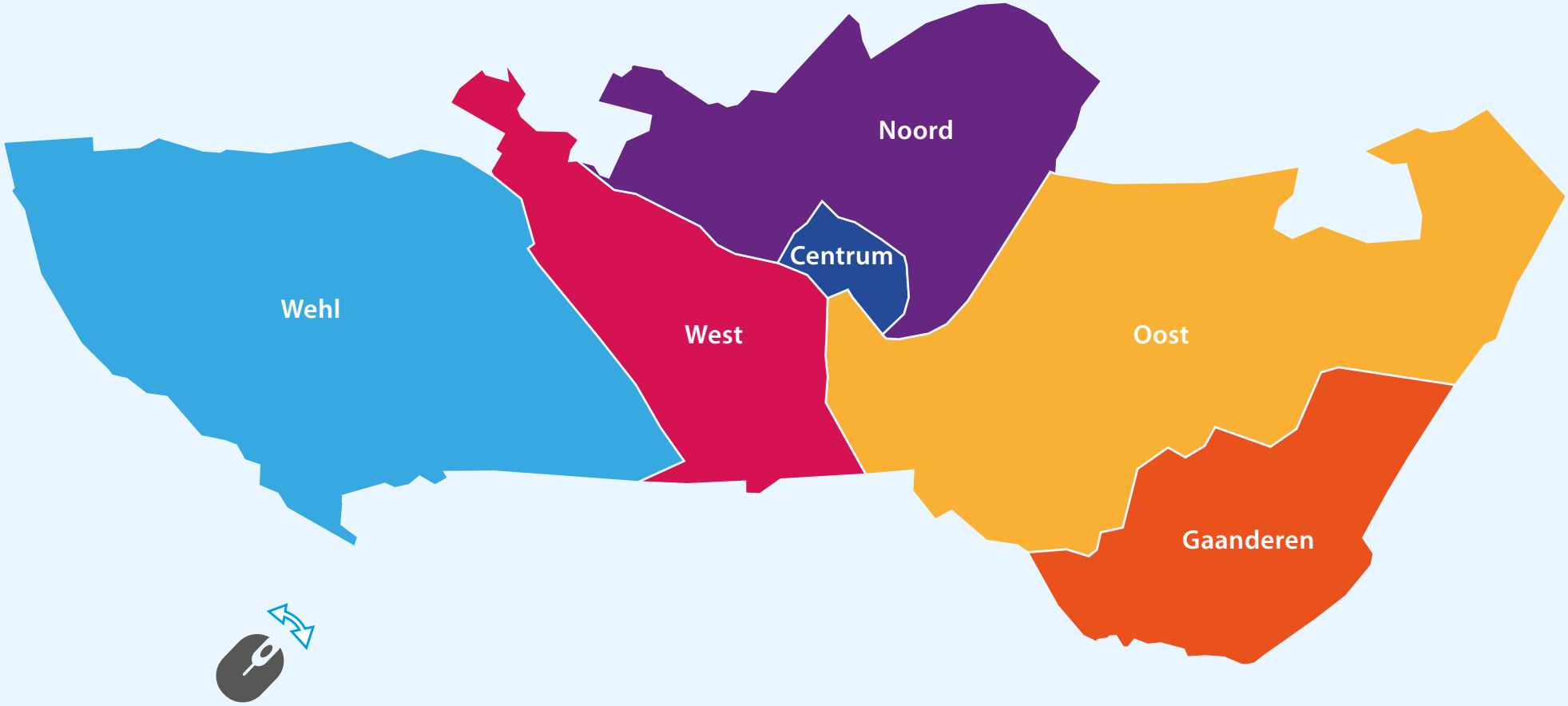

*Beweeg de muis over de gebiedsnamen voor het **criminaliteitsbeeld** per deelgebied.*

Ook voor het criminaliteitsbeeld is het belangrijk om te vermelden dat de schaal van overlast per deelgebied verschilt. Wederom zijn in Gaanderen en Wehl aanzienlijk minder incidenten in het politiesysteem geregistreerd. In het algemeen is het beeld van de zes deelgebieden dat de criminaliteitsvormen in een bepaalde mate voorkomen, maar in de tijd amper een trendmatige ontwikkeling laten zien. De sterkste fluctuaties komen in bepaalde jaren binnen vermogenscriminaliteit voor.

Criminaliteit naar dag in de week

Een nadere analyse op de politieregistratie over de jaren 2023-2025 wijst uit dat de meeste criminaliteit op vrijdag of zaterdag wordt gepleegd. Voor vermogensdelicten, alcohol- en drugsdelicten en vernielingen ligt de piek op vrijdag en is op zondag al een afname zichtbaar. Geweldsdelicten worden het meest gepleegd gedurende de twee weekenddagen.[4]

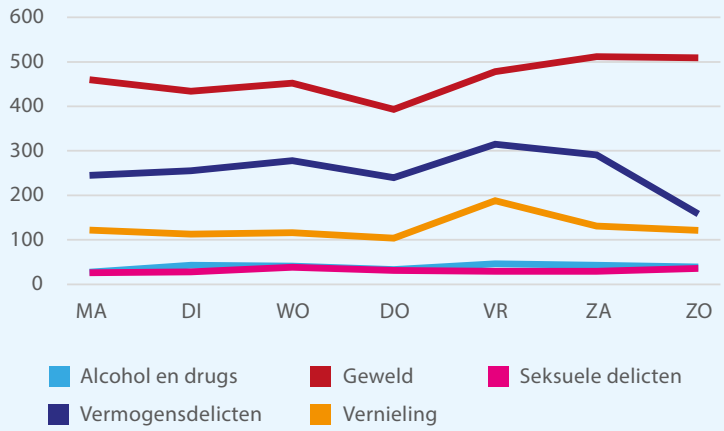

Wat weten we over de slachtoffers?

In de Veiligheidsmonitor over de jaren 2023 en 2025 komt het perspectief van inwoners van de gemeente Doetinchem naar voren. Deels wordt in die onderzoeken ook gevraagd naar eigen slachtofferervaringen, zowel voor criminaliteit als overlast. Daaruit blijkt dat overlastervaringen gelijk blijven, slachtofferschap van traditionele criminaliteit toeneemt, maar van digitale criminaliteit juist licht gedaald is.[5]

Figuur 6: *overlast- en criminaliteitservaring in 2023 en 2025 (bron: Veiligheidsmonitor, in %)*

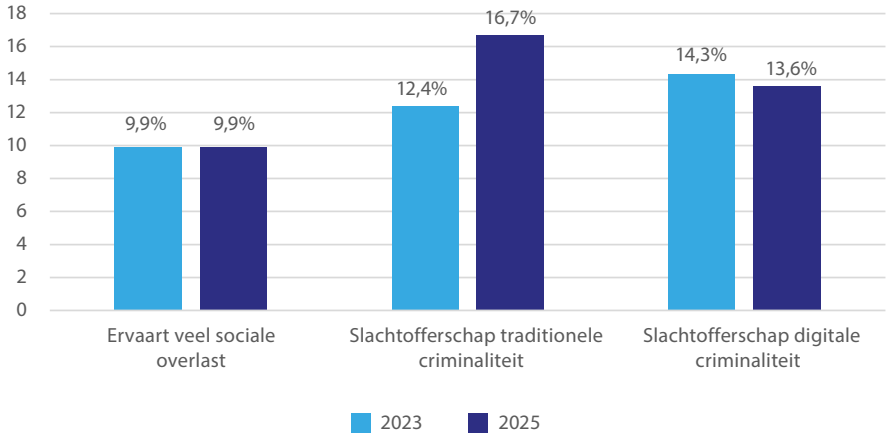

Verhouding Doetinchem en de rest van Nederland?

Binnen de bevindingen van de Veiligheidsmonitor 2025 is een vergelijking te maken tussen inwoners van geheel Nederland, van regio Noord-Oost-Gelderland en van de gemeente Doetinchem. Dit levert het volgende beeld op:

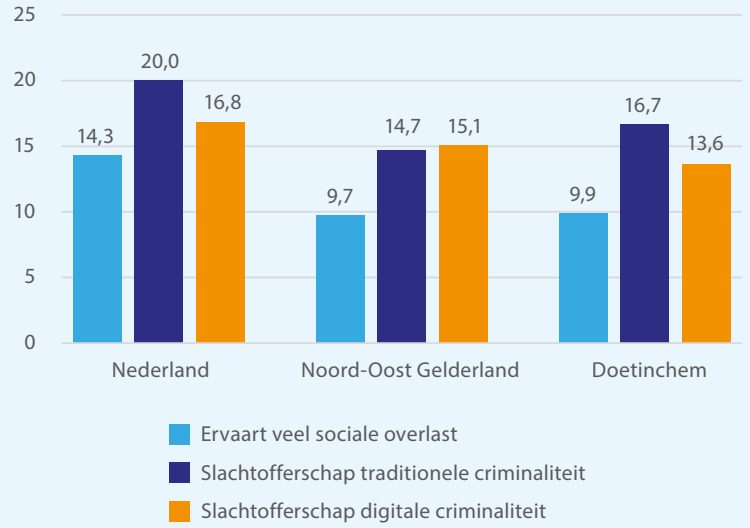

In vergelijking met geheel Nederland is de overlast- en criminaliteitssituatie in Doetinchem gunstig te noemen. De vergelijking met Noord-Oost Gelderland varieert, met vooral relatief minder slachtoffers van digitale criminaliteit, maar meer slachtoffers van traditionele criminaliteit.

De Veiligheidsmonitor geeft eveneens zicht op verschillende soorten overlast die inwoners ervaren in de jaren 2023 en 2025. Dit levert de bevinding op de sommige overlastsoorten in 2025 zijn toegenomen (zie de volgende pagina), vooral drugshandel en overlast van verwarde personen. Daar staat tegenover dat andere overlastvormen in 2025 juist gedaald zijn, zoals rondhangende jongeren.

Figuur 7: *overlastervaringen in 2023 en 2025 (bron: Veiligheidsmonitor, in %)*

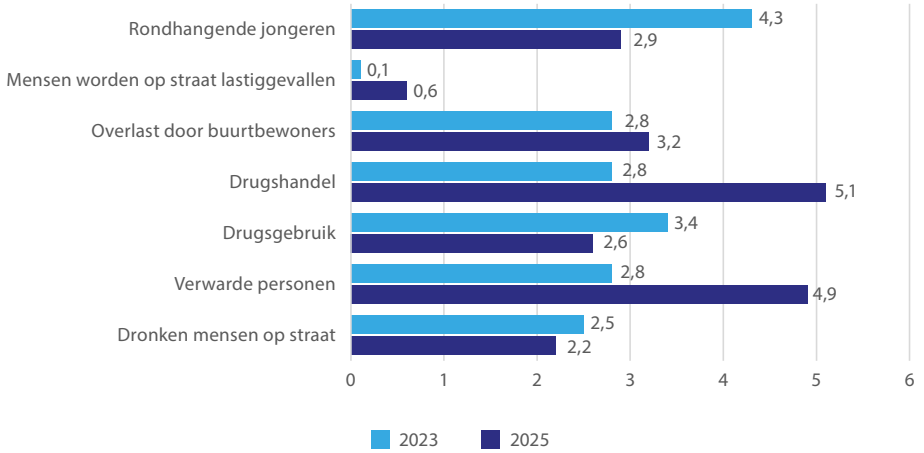

Ook voor bepaalde vormen van criminaliteit biedt de Veiligheidsmonitor inzicht in slachtofferervaringen voor de jaren 2023 en 2025. Uit die analyse blijkt dat in Doetinchem in 2025 procentueel meer slachtoffers van vooral vermogensdelicten en bedreiging voorkwamen en dat het percentage slachtoffers binnen de andere delictvormen geringe verschillen vertoonde.

Figuur 8: *criminaliteitservaringen in 2023 en 2025 (bron: Veiligheidsmonitor, in %)*

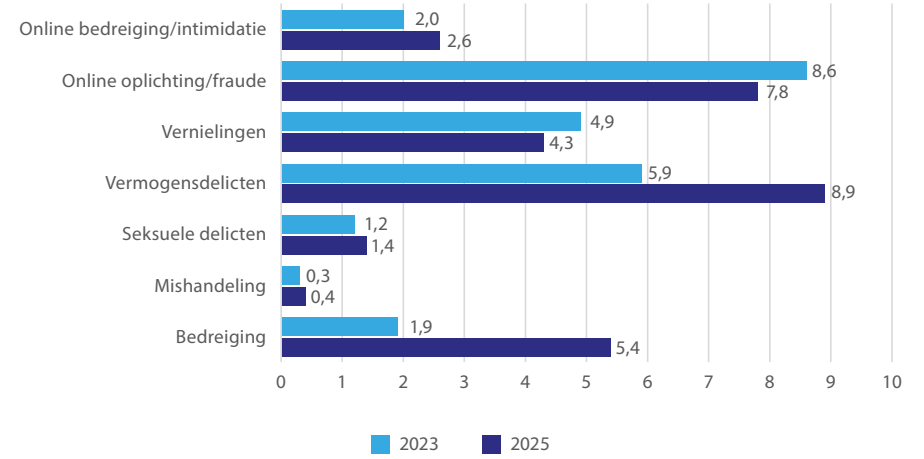

Ten slotte is op basis van de bevindingen uit de Veiligheidsmonitor een analyse op achtergrondkenmerken van Doetinchemse slachtoffers te maken. Hieruit blijkt dat de traditionele criminaliteitsvormen vaker bij mannen, jongere leeftijdsklassen en inwoners van het centrum van Doetinchem voorkomen. Binnen de digitale criminaliteitsvormen komen minder sterke verschillen tussen de subcategorieën voor.

Figuur 9: *slachtofferschap van criminaliteit in 2025, naar achtergrondkenmerken inwoners Doetinchem (bron: Veiligheidsmonitor, in %)*

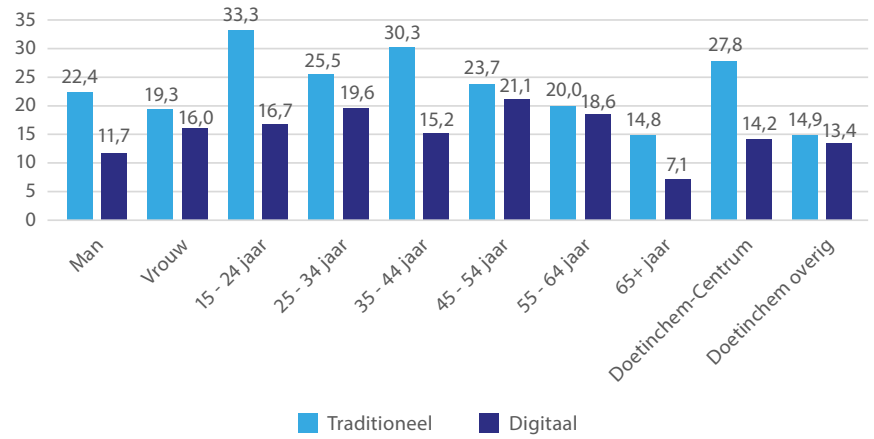

Wat weten we over de plegers?

In de periode 2023–2025 zijn in totaal 5.214 unieke verdachten of betrokkenen geregistreerd bij misdrijven of overlast in de gemeente Doetinchem. Deze data geven het nodige inzicht in de achtergronden van plegers van criminaliteit en overlast in de gemeente Doetinchem. Het gaat dan om het geslacht van plegers, hun leeftijd, de woonplaats en het gemiddeld aantal politieregistraties dat op hun naam staat.

Het geslacht van plegers

De verdeling naar geslacht verschilt per overlast- of misdrijfvorm. Bij geweldsdelicten (35%), vermogensmisdrijven (31%) en overlast door verwarde personen (40%) zijn relatief veel vrouwen betrokken. Bij alcohol- en drugsmisdrijven (7%), vernielingen (13%) en overlast door jeugdoverlast (17%) en zwervers (15%) is dat relatief minder het geval.

Figuur 10: *criminaliteit en overlast naar geslacht (bron: politiedata, in %)*

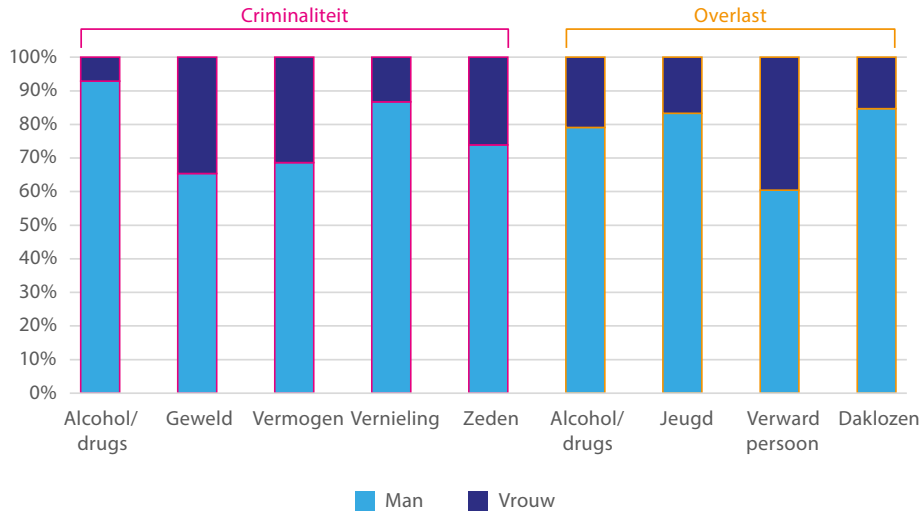

De gemiddelde leeftijd van plegers

Ook de gemiddelde leeftijd van personen die een of meer keren betrokken zijn geweest bij een incident verschilt per misdrijf- en overlastvorm. Gemiddeld zijn personen 32 jaar wanneer zij bij een incident betrokken zijn. Logischerwijs zijn betrokkenen bij jeugdoverlast wat jonger (gemiddeld 19 jaar). Ook personen die betrokken zijn bij alcohol- en drugsdelicten zijn gemiddeld jonger dan de totale groep (28 jaar). Personen die worden verdacht

van vermogensmisdrijven of betrokken zijn bij overlast door verwarde personen of door daklozen zijn gemiddeld ouder, respectievelijk 36, 43 en 39 jaar.

Figuur 11: *criminaliteit en overlast naar gemiddelde leeftijd (bron: politiedata, in jaren)*

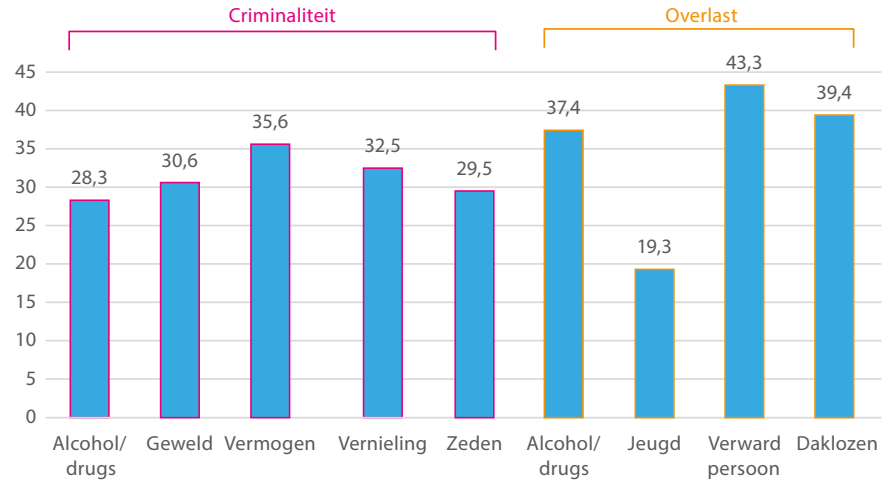

De woonplaats van plegers

De meeste personen die voor een misdrijf of overlastvorm staan geregistreerd, zijn 'gewoon' woonachtig in de gemeente Doetinchem (57%). Een kleiner deel komt uit andere gemeenten in Gelderland (30%),[6] van buiten de provincie Gelderland (7%) of heeft geen geregistreerde woonplaats (6%). Het aantal geregistreerde personen uit het buitenland (vooral Polen en Duitsland) is verwaarloosbaar (minder dan 1%).

Een vergelijking tussen de criminaliteits- en overlastcategorieën laat een aantal opvallendheden zien. Geweldscriminaliteit en overlast door alcohol en drugs, jeugd en verwarde personen worden relatief vaak (meer dan 50%) gepleegd door personen die in de gemeente Doetinchem wonen. Alcohol- en drugscriminaliteit, vermogensdelicten, vernielingen en zedendelicten worden voor een belangrijk deel (meer dan 40%) gepleegd door personen van buiten de gemeente Doetinchem. Overlast door daklozen wordt voor een relatief groot gedeelte (meer dan 25%) door personen gepleegd waarbij geen woonplaats staat geregistreerd.

Figuur 12: *criminaliteit en overlast naar woonplaats (bron: politiedata, in %)*

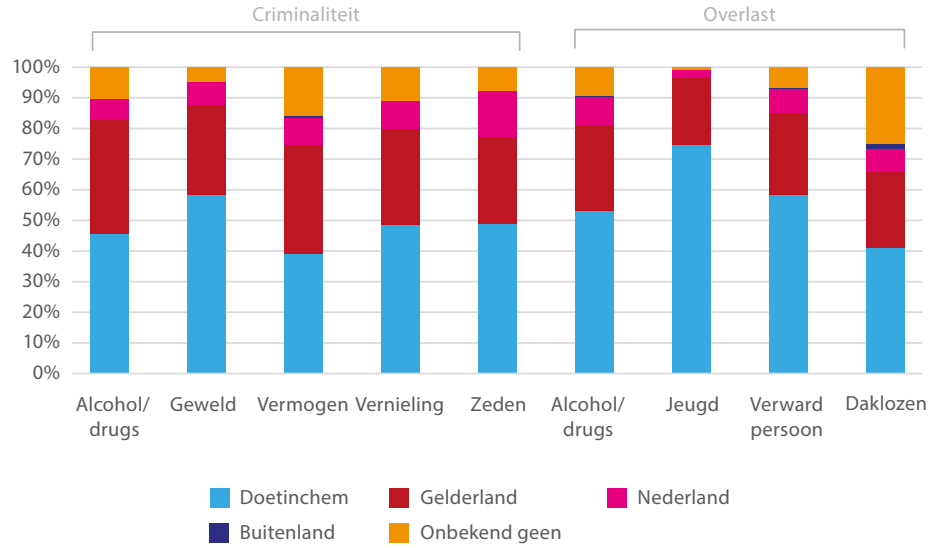

Herhaald plegergedrag

Voor de periode 2023-2025 is gekeken of plegers vaker criminaliteit of overlast plegen. Dit zogenaamde 'recidivegedrag' is het grootst bij overlast door daklozen: 45% van de personen is meer dan eenmaal voor dit type overlast geregistreerd in de drie registratiejaren. Het recidiverisico binnen een misdrijfvorm of overlastvorm is het laagst bij vermogensdelicten (18%) en zedendelicten (13%). Omdat we slechts beschikken over drie registratiejaren, kan het dus zo zijn dat er meer mensen recidivegedrag vertonen of nog meer incidenten op hun naam hebben staan.

Figuur 13: *criminaliteit en overlast naar recidivegedrag (bron: politiedata, in %)*

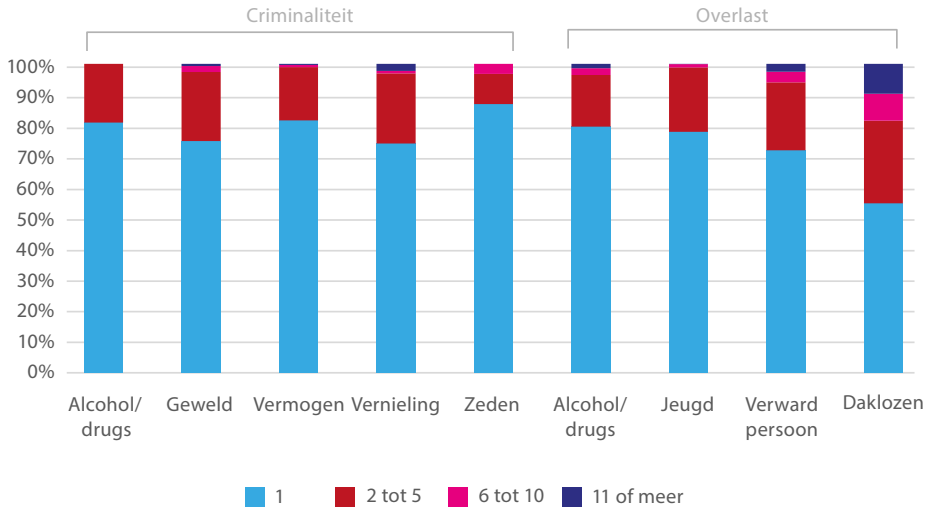

Kortom: aandachtspunten op grond van deze data

Puntsgewijs zijn in de gemeente Doetinchem de volgende zaken noemenswaardig op het gebied van feitelijke sociale veiligheid:

- Voor geheel gemeente Doetinchem nemen binnen de politieregistratie vooral de overlastmeldingen over verwarde personen toe, vooral in 2025. Dit geldt nagenoeg voor alle deelgebieden in de gemeente, hoewel in sommige gebieden meer dan in andere. Geluidshinder en overlast van jeugd neemt grofweg sinds 2021 licht af, overlast door daklozen en vanwege alcohol en drugs licht toe. De criminaliteitsregistraties blijven over de jaren heen tamelijk stabiel voor geheel Doetinchem. Vermogensdelicten (bijvoorbeeld winkel- en fietsdiefstal) komt het meest voor en seksuele delicten het minst, hoewel ook deze laatste delictvorm in de politieregistratie licht toeneemt in de laatste jaren. In hoeverre hier sprake is van registratie-effecten, bijvoorbeeld door extra toezicht, is onbekend.
- In de Veiligheidsmonitor geven meer slachtoffers in 2025, ten opzichte van 2023, aan vermogensdelicten en bedreiging te hebben ervaren. Daarnaast wordt in 2025 vaker overlast door verwarde personen en vanwege drugshandel genoemd. Vooral mannen, jongere leeftijdsklassen en inwoners van het centrum ervaren meer criminaliteit.
- De achtergrond van plegers van overlast en criminaliteit verschilt per vorm, maar mannen zijn wel oververtegenwoordigd op alle vormen. De gemiddelde leeftijd van plegers is 32 jaar, waarbij vooral de leeftijd van verwarde personen en daklozen wat hoger ligt. Daarnaast zijn het vooral deze twee groepen die herhaald overlastgevend gedrag vertonen.

Eindnoten

1. Deze indeling is zowel gebruikt voor de analyse van de politiedata als de data in het online panel Doetinchem Spreekt. De deelgebieden zijn bewust afzonderlijk weergegeven omdat de omvang van incidenten per deelgebied verschilt.
2. Alcohol- en drugscriminaliteit stijgt van 34 naar 94 geregistreerde politie-incidenten in de periode 2021-2025 en seksuele delicten van 25 naar 69 geregistreerde incidenten in diezelfde periode.
3. De seksuele delicten ontbreken in dit overzicht. Deze mogen vanwege de herleidbaarheid niet op deelgebiedniveau gepubliceerd worden.
4. In deze analyse is ‘ruzie/twist’ meegenomen, waardoor geweld in hoge aantallen voorkomt.
5. Ter vergelijking: de percentages overlast, traditionele criminaliteit en digitale criminaliteit liggen voor heel Nederland in 2025 hoger, op respectievelijk 14,3, 20,0 en 16,8 procent.
6. Woonplaatsen die, naast de gemeente Doetinchem zelf, veelvuldig voorkomen zijn de aangrenzende gemeenten Oude IJsselstreek (6%), Montferland (5%), Bronckhorst (4%) en de gemeente Arnhem (3%).

3 Veiligheidsgevoel in data

Uit de Veiligheidsmonitor 2023 en 2025 en Doetinchem Spreekt is het nodige te herleiden over hoe veilig inwoners van de gemeente Doetinchem zich voelen.

Bevindingen uit de Veiligheidsmonitor 2023 en 2025

Gemiddeld geven inwoners zowel in 2023 als in 2025 het rapportcijfer 7,7 voor hun veiligheidsgevoel; een tamelijk gunstig cijfer, als dit vergeleken wordt met geheel Nederland (7,4) en Noord-Oost-Gelderland (7,6) in 2025. Een verdiepende vraag wijst wel op een afname in veiligheidsgevoel in 2025 op bepaalde aspecten:

Figuur 14: *aspecten van onveiligheidsgevoel onder inwoners van Doetinchem in de Veiligheidsmonitor 2023 en 2025 (in %)*

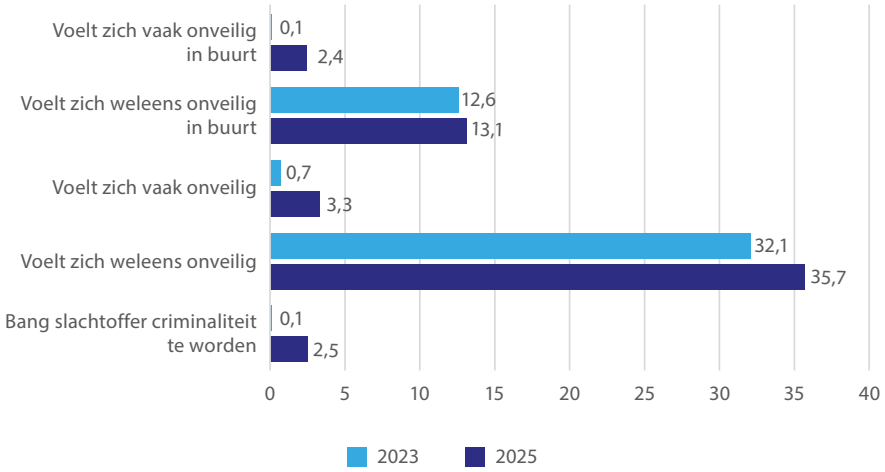

Een nadere verdieping op enkele achtergrondkenmerken van inwoners wijst op sterke verschillen. Een veel hoger percentage vrouwen voelt zich bijvoorbeeld soms/vaak onveiliger dan mannen, net zoals inwoners in het centrum ten opzichte van andere Doetinchemmers. Binnen de leeftijdscategorieën is een wisselend beeld te zien.

Figuur 15: *onveiligheidsgevoel in de buurt in 2025, naar achtergrondkenmerken inwoners Doetinchem (bron: Veiligheidsmonitor, in %)*

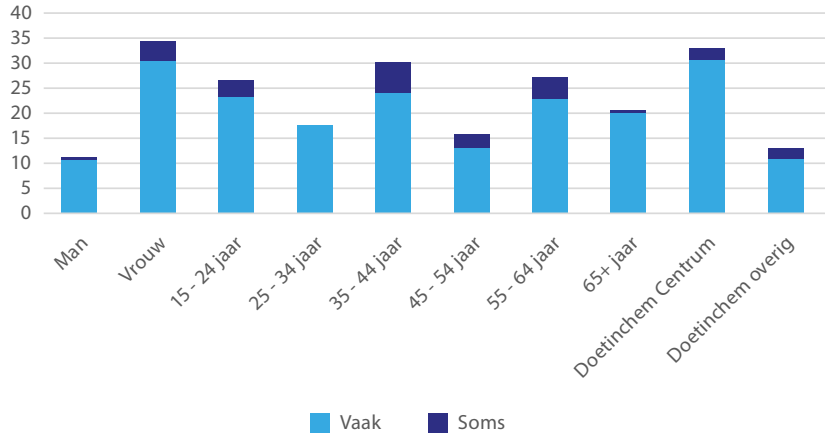

Ook via Doetinchem Spreekt geven inwoners inzicht in hun veiligheidsgevoel. Daaruit blijkt dat de ruime meerderheid zich meestal of (bijna) altijd veilig voelt (zie volgende pagina).

Figuur 16: *mate waarin inwoners van Doetinchem zich veilig voelen in de buurt (Doetinchem Spreekt, in %)*

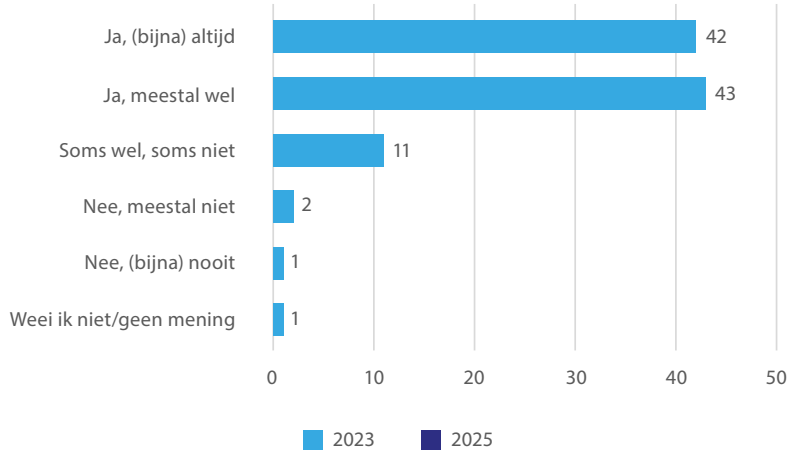

Ook binnen dit panel blijken mannen zich vaak veiliger te voelen dan vrouwen. Daarnaast blijkt dat inwoners van Wehl die in het panel zitten zich aanmerkelijk veiliger voelen, terwijl panelleden uit Overstegen, Schoneveld en Doetinchem Noord zich juist minder veilig voelen.[1]

Kortom: waar liggen de aandachtspunten op grond van deze data?

Puntsgewijs zijn onder inwoners van Doetinchem de volgende zaken noemenswaardig rondom het gevoel van veiligheid:

- Inwoners van Doetinchem geven een betrekkelijk hoog gemiddeld cijfer voor hun veiligheidsgevoel. Ook voelt een betrekkelijk hoog percentage zich (bijna) altijd of meestal veilig. Desondanks voelen relatief meer mensen zich in 2025 onveiliger ten opzichte van 2023.
- Een veel hoger percentage vrouwen voelt zich soms/vaak onveiliger dan mannen, net zoals inwoners in het centrum ten opzichte van andere Doetinchemmers. Op wijkniveau komen eveneens verschillen in veiligheidsgevoel voor.

Eindnoot

1. Voor deze analyse is dezelfde deelgebiedindeling gebruikt als in de analyses van de politiedata.

4 Sociale veiligheid 'op papier'

Om het gemeentelijke beleid rondom sociale veiligheid in kaart te brengen, zijn in totaal meer dan twintig documenten, geanalyseerd. Eerst worden convenanten, nota's, moties, dorpsplannen en raadsstukken beschreven. Deze brondocumenten zijn tevens opgenomen in bijlage 2. Daarna richten we ons op concrete 'initiatieven'. Hiermee worden verschillende lopende (of toekomstige) interventies en werkwijzen binnen de gemeente bedoeld. Ook deze zijn opgenomen in bijlage 2.

We benadrukken dat de documentanalyse geen evaluatie van beleidseffecten betreft, maar hooguit een inventarisatie van de verschillende interventies.

Beleidskaders en doelstellingen

De gemeente Doetinchem benadert (sociale) veiligheid vanuit twee beleidsterreinen die met elkaar samenhangen: openbare orde en veiligheid en het sociaal domein. Het gaat naast het voorkomen van overlast en criminaliteit ook om het realiseren van een prettige leefomgeving waar inwoners zich veilig voelen, betrokken worden en ondersteuning krijgen. *'Als gemeente willen we het veilig samenleven in Doetinchem bevorderen door in te zetten op het voorkomen van openbare orde problematiek en criminaliteit. Ook wordt ingezet op het bevorderen van de sociale cohesie en de leefbaarheid. Sociale cohesie en leefbaarheid dragen bij aan een veilige leefomgeving.'*[1]

Eerst staan drie documenten centraal die de basis vormen voor de doelstellingen rondom sociale veiligheid in de gemeente Doetinchem. Dit zijn de politieke, bestuurlijke en strategische kaders waarin de ambities, veiligheidsvisie en prioriteiten van de gemeente zijn vastgelegd. De concrete, operationele vertaling naar de praktijk volgt verderop via de bestaande initiatieven.

1. Het Integraal beleidskader sociaal domein 2024-2036; in dit beleidskader wordt beschreven dat sociale veiligheid samenhangt met preventie, bestaanszekerheid, veerkracht en de sociale basis in buurten en wijken. Er gelden vijf bouwstenen: de inwoner centraal, veerkracht, vertrouwen, preventie en perspectief.
2. Kadernota Integraal Veiligheidsbeleid Gemeente Doetinchem 2024-2026; beschrijft de visie, prioriteiten en aanpak van veiligheid. Thema's zijn de aanpak van ondermijning, effectieve verbinding en versterking van zorg & veiligheid en digitale weerbaarheid en veiligheid.
3. Coalitieagenda 'Samen met lef'; in dit document wordt onder andere geschreven over sterke buurten, een veilige en sociale gemeente, leefbaarheid en samenwerking. Het geeft de politieke richting aan waarbinnen het beleid verder wordt ontwikkeld.

Op basis van deze beleidskaders zijn de relevante doelstellingen op het gebied van sociale veiligheid te herleiden.

Tegengaan en aanpakken van overlast en criminaliteit

Het tegengaan van overlast en criminaliteit komt in diverse beleidsstukken voor. De punten die zich richten op sociale veiligheid hebben met name betrekking op overlast in woonwijken en de openbare ruimte en op het tegengaan van jongeren in de criminaliteit. De gedachte achter het tegengaan van overlast en criminaliteit is dat de grondslag van de angst hiervoor wegvalt, waardoor de leefbaarheid toeneemt en burgers zich vrijer kunnen en durven te bewegen in de openbare ruimte.

Ook georganiseerde en ondermijnende criminaliteit en het vergroten van weerbaarheid relateren aan de veiligheidsopgave van Doetinchem, maar deze punten hebben naar onze mening minder betrekking op de sociale veiligheid.

Versterken van sociale cohesie en leefbaarheid

Het sociaal beleid van Doetinchem richt zich op een samenleving waarin iedereen kan meedoen en inwoners naar elkaar omzien. In het beleidskader 'Samen groeien, gewoon doen' zijn vier sociale opgaven vastgesteld die gaan over sterke buurten en wijken en de bijdrage aan een prettige leefomgeving.[2] Eén punt heeft met name betrekking op de sociale veiligheid, namelijk 'de sociale basis in buurten en wijken versterken'. Het gaat dan over sociale controle in de buurt, versterken van de sociale cohesie, het zoeken naar lokale verbinding en vroegtijdig signaleren van problemen. Het versterken van de sociale basis kan hiermee een preventieve werking hebben. Dit relateert aan het volgende thema.

Inzetten op preventie

Een belangrijk uitgangspunt is dat problemen zo vroeg mogelijk worden gesignaleerd. De gemeente wil voorkomen dat sociale problemen uitgroeien tot ernstige overlast of veiligheidsproblemen. In het integraal veiligheidsbeleid staat bijvoorbeeld: '*De traditionele veiligheidsmaatregelen blijven belangrijk en het beleid moet up to date blijven. Het doel is echter om meer aan de voorkant van het probleem te komen. We werken aan preventie om repressieve maatregelen niet in te hoeven zetten*'.[3]

Verbeteren van veiligheidsbeleving

De gemeente Doetinchem wil dat inwoners zich veilig voelen in hun eigen buurt en de omgeving. Daarbij gaat het zowel om feitelijke veiligheid als om de manier waarop inwoners veiligheid ervaren. Dit staat ook in de missie van de gemeente Doetinchem beschreven: '*Het is een groot woord "missie," maar als we van een missie spreken dan is dat dat in de gemeente Doetinchem bewoners, ondernemers en bezoekers zich veilig voelen.*'[4]

Samenwerking bevorderen

In de diverse beleidsstukken wordt het belang genoemd van de samenwerking tussen partijen. Het gaat dan in eerste instantie over de verbinding tussen het sociaal en veiligheidsdomein, om zo een tweesporenbeleid te volgen. En daarnaast om de samenwerking met politie, jongerenwerk, onderwijs, zorgverleners en woningcorporaties. Het doel is te voorkomen dat inwoners tussen wal en schip vallen en passende hulp te bieden. '*We werken samen met inwoners, ondernemers, veiligheids- en zorgpartners, op lokaal, districtelijk en regionaal niveau en met afdelingen onderling binnen de gemeente. Alleen samen kunnen we een goede veiligheidsaanpak realiseren. We hebben elkaar nodig om de informatiepositie te versterken. Inwoners en ondernemers zien veel, maar melden niet alles. Als we samenwerken en elkaars mogelijkheden en kennis kennen en benutten dan kunnen we resultaten boeken.*'[5]

Inclusieve samenleving

Sociale veiligheid gaat ook over de vraag of mensen zich geaccepteerd en gerespecteerd voelen, of ze zonder angst kunnen deelnemen aan de maatschappij en of ze toegang hebben tot hulp en ondersteuning. De brede sociale doelstellingen van de gemeente bieden hiervoor een beleidsmatige basis.

Inrichting van de openbare ruimte

Tot slot is in de coalitieagenda een koppeling gemaakt tussen de inrichting van de openbare ruimte en sociale veiligheid, waarvan wij het van belang achten om dit mee te nemen in dit hoofdstuk. '*Goed onderhouden, overzichtelijke en goed verlichte straten dragen direct bij aan het veiligheidsgevoel. We blijven daarom investeren in een openbare ruimte die schoon, heel en veilig is. Het huidige plan voor openbare verlichting herzien we, van een enkel technisch document naar een integraal plan, waarin sociale veiligheid, verkeersveiligheid en aandacht voor natuur en leefomgeving in samenhang worden afgewogen.*'

Gaanderen en Wehl

De beleidskaders en doelstellingen die hiervoor zijn genoemd gaan over de gehele gemeente Doetinchem, dus inclusief de dorpen Wehl en Gaanderen. Ter aanvulling zijn er beleidsdocumenten bestudeerd die ook de wijk-

gebonden context meenemen. Zo is er voor Wehl het Dorpsplan Wehl en Nieuw-Wehl 2023-2030. Hierin gaat het onder andere over leefbaarheid en burgerparticipatie. Het dorpsplan vormt daarmee een lokale aanvulling op de gemeentelijke beleidskaders. Als ambitie staat geschreven: '*We willen overlast en strafbaar gedrag niet alleen laten bestraffen, maar ook terugvoeren naar de oorzaak. Het gevoel van saamhorigheid vergroten. Betere voorzieningen voor jongeren om elkaar te ontmoeten zonder hierbij overlast te veroorzaken. Meer gebruik van Whatsapp Buurpreventie groepen. In samenwerking met politie en de ouderenzorginstellingen inzetten op goede voorlichting en voorkomen dat (oudere) burgers slachtoffer worden van deze oplichters.*'[6]

Ook specifiek voor Gaanderen bestaat een lokaal beleidsdocument dat relevant is voor sociale veiligheid. Het Dorpsplan Gaanderen 2025-2030, met de titel 'Umkieken naor mekaar...', beschrijft onder andere de leefbaarheid en de voorzieningen in Gaanderen.

Initiatieven

Om de beleidsdoelstellingen op het gebied van sociale veiligheid te realiseren, zet de gemeente Doetinchem in op een pakket aan initiatieven. De uitgelichte initiatieven zijn een combinatie van concrete maatregelen ter bevordering van de objectieve veiligheid en initiatieven ter bevordering van het veiligheidsgevoel.

Tabel 1 geeft een schematisch overzicht van de bestaande aanpakken binnen de gemeente Doetinchem die direct of indirect bijdragen aan de sociale veiligheid. Per initiatief wordt aangegeven binnen welk (beleids)kader het valt, wat het doel ervan is en op welke personen of doelgroepen het betrekking heeft.

Tabel 1: *Overzicht van bestaande initiatieven met betrekking tot sociale veiligheid*

Oorsprong van het initiatief	Initiatief	Inhoud/doel	Doelgroep
Convenant aanpak problematische jeugdgroepen 2024	Aanpak problematische jeugd	• Voorkomen of stoppen van jeugdoverlast en jeugdcriminaliteit, en het tijdig bieden van hulp en perspectief aan jongeren	• Jongeren
Convenant aanpak problematische jeugdgroepen 2024	Buurtcoach en jongerenwerk	• Voorkomen of stoppen van jeugdoverlast en jeugdcriminaliteit, en het tijdig bieden van hulp en perspectief aan jongeren	• Jongeren
Convenant aanpak problematische jeugdgroepen 2024	Lokale integrale aanpak via Jeugd Interventieteam (JIT)	• Voorkomen of stoppen van jeugdoverlast en jeugdcriminaliteit, en het tijdig bieden van hulp en perspectief aan jongeren	• Jongeren
Convenant Veilige School	Afspraken en richtlijnen vastgelegd om een veilige leer- en leefomgeving op en rondom de scholen	• Waarborgen van een veilig schoolklimaat door duidelijke, gezamenlijke afspraken te maken	• Jongeren
Kadernota integraal veiligheidsbeleid Achterhoek-West	Jeugdboa	• Waarborgen van een veilige leefomgeving door actief contact te maken met jongeren, overlast te verminderen en vroegtijdig problemen te signaleren	• Jongeren
Beheerconvenant Maatschappelijke Opvang Amphionstraat	Beheerconvenant	• Bevorderen leefbaarheid en veiligheid; • Signaleren, bespreken en oplossen van knelpunten, zorgen en overlast; • Duidelijkheid over rollen, verantwoordelijkheden en aanspreekpunten; • Het vastleggen van afspraken; het versterken van wederzijds begrip en vertrouwen	• Dak- en thuislozen
Aanpak overlastgevend gedrag door doelgroepen	Adviseur Veiligheid & Zorg	• Binnen deze aanpak is een Adviseur Veiligheid & Zorg die als procesbegeleider toeziet op de samenwerking van verschillende instanties om overlastgevend gedrag tegen te gaan en achterliggende problematiek aan te pakken.	• Dak- en thuislozen • Middelengebruikers • Personen met onbegrepen gedrag[7]
Risicoanalyse Terborgseweg	Beheerplan locatie Terborgseweg	• Inzetten op veiligheid en leefbaarheid door het maken van afspraken, en het treffen van maatregelen rondom de asielopvanglocatie	• Asielzoekers
Regie- en mandaatovereenkomst Verbindingsofficier	Verbindingsofficieren	• De kloof dichten tussen politie, handhaving en zorginstellingen, zodat overlastgevend gedrag snel bij de bron wordt aangepakt met de juiste mix van hulp en handhaving.	• Personen met onbegrepen gedrag

Oorsprong van het initiatief	Initiatief	Inhoud/doel	Doelgroep
Beschreven in kadernota integraal veiligheidsbeleid Achterhoek West	Advies- en meldpunt verward gedrag	• Inwoners en professionals die zich zorgen maken over iemand in hun omgeving kunnen terecht bij het Advies- en Meldpunt Verward Gedrag.	• Personen met onbegrepen gedrag
Beschreven in kadernota integraal veiligheidsbeleid Achterhoek West	Meldpunt woningvervuiling en hoarding	• Hulp bieden bij ernstig vervuilde of extreem volle woningen, met als doel de leefbaarheid en veiligheid te herstellen en de bewoner passende zorg te bieden	• Woningvervuilers
Valt binnen Beleidskader Sociaal Domein (de taken van welzijnsorganisatie Buurtplein staan hierin)	Persoons Gerichte Aanpak Zorg en Veiligheid	• Recidive voorkomen, daders resocialiseren en zorgen voor duurzame, positieve verandering in iemands levensloop	• Mensen met multiproblematiek
Kadernota integraal veiligheidsbeleid Achterhoek-West	Zorg- en Veiligheidshuis Achterhoek-West	• Het oppakken van extreem complexe casuïstiek op het snijvlak van strafrecht, openbare orde en zorg, waarbij de reguliere hulpverlening is vastgelopen	• Mensen met multiproblematiek
Kadernota integraal veiligheidsbeleid Achterhoek-West	Doetinchems Doorbraakteam[8]	• Door krachten te bundelen van verschillende domeinen tot een integrale aanpak en creatieve oplossingen komen. Dit wordt ingezet als inwoners of professionals vastlopen door bureaucratie en systeemwereld.	• Mensen met multiproblematiek
Uitvoeringsagenda 'Samen groeien, gewoon doen 2025-2026'	Werkgroep zorg & veiligheid Wijkwerk[9]	• Wijkwerk is een samenwerking van bewoners en professionals in hun wijk om de woonomgeving zo prettig mogelijk te houden	• Inwoners
Uitvoeringsagenda 'Verstevigen sociale basis in buurten en wijken'	Buurtverbinders	• Wijkwerk biedt de structuur en de samenwerking met instanties om de wijk als geheel te verbeteren. Buurtverbinders zijn de laagdrempelige schakels die contacten leggen tussen inwoners, verenigingen en organisaties om de sociale basis en de leefbaarheid in de buurt te versterken.	• Inwoners
Uitvoeringsagenda 'Verstevigen sociale basis in buurten en wijken'	ABCD-methodiek	• Mensen met elkaar verbinden en zelfinitiatief ontwikkelen om de buurt te verbeten	• Inwoners
Gemeenschapsgericht werken	Meer structurele en zichtbare inzet handhavingspartners	• Zichtbare, professionele en wijkgerichte handhaving als voorwaarde voor een veilig, schoon en leefbaar Doetinchem. De raad acht structurele versterking van handhaving en toezicht in de openbare ruimte noodzakelijk. • Rondom het stadhuis, in het centrum en richting de Veentjes en Veemarkt lopen sinds november 2025 twee extra toezichthouders rond. Dit is per 1 mei 2026 tijdelijk gestopt, maar is per medio juni weer hervat, mede gelet op de komst van de tijdelijke asielopvanglocatie.	• Geen specifieke doelgroep

Oorsprong van het initiatief	Initiatief	Inhoud/doel	Doelgroep
Regenboogstembusakkoord	Concrete afspraken rondom inclusiviteit	• In het Regenboogstembusakkoord staat de belofte van politieke partijen om te zorgen voor een inclusieve gemeente, ongeacht seksuele oriëntatie, genderidentiteit en genderexpressie. Dit richt zich op: – Inclusief beleid voelen dat is geïntegreerd in algemeen gemeentelijk beleid – Het bevorderen van veiligheid – Ondersteunen van jongeren – Ondersteunen kwetsbare groepen – Vergroten van zichtbaarheid	• Lhbtiq+-gemeenschap

De tabel met initiatieven richt zich met name op bepaalde vormen van overlast en soorten doelgroepen die erbij betrokken zijn. Er zijn daarnaast ook initiatieven en maatregelen die zich focussen op de inrichting van specifieke locaties en wat dit doet met de sociale veiligheid. Deze benoemen we hieronder apart:

1. **Het stationsgebied.** In het verleden kwam op deze locatie veel overlast en criminaliteit voor, bijvoorbeeld intimidatie en geweldsincidenten. Daarom is een project gestart dat zich richt op de herinrichting van de noordzijde van het station.
   - Er is een overleg geïnitieerd met meerdere partners over leefbaarheid en veiligheid op en rondom het station.
   - De politie is structureel aan het handhaven en hanteert een zero-tolerance-beleid.
   - De situatie rondom de stationsomgeving wordt als vast agendapunt geagendeerd in het 'gebiedsoverleg Station Doetinchem' en er wordt ook verbinding met andere partijen gezocht.
   - Handhavers/toezichthouders nemen het stationsgebied vaker mee in hun controlerondes.
2. **Het centrum van Doetinchem.** Hier vindt extra monitoring plaats vanwege ongeregeldheden in het verleden. Sinds 2025 is er cameratoezicht in het kader van artikel 151c Gemeentewet. Het doel van deze camera-inzet is gericht op het handhaven van de openbare orde. Tevens is er voor het centrum van Doetinchem een horecaconvenant 2022–2025. Hierin gaat het met name over het bevorderen van de kwaliteit en veiligheid van het uitgaan. Recentelijk is dit convenant aangescherpt.
3. **De parkeergarages** *(Hofstraat, Catharinagarage)***.** Deze stonden in het verleden bekend als overlastplek, met name vanwege het afval dat er werd achtergelaten. Dit is op privaat initiatief opgepakt door beveiliging in te zetten en actief beheer uit te voeren door de eigenaar.
4. **De Stadsboulevard.** De gedachte achter de herinrichting van de Stadsboulevard Doetinchem (langs de Oude IJssel) is dat dit bijdraagt aan de sociale veiligheid in het centrum. Dit door een meer levendig en open verblijfsgebied te creëren en overlast door alcohol- en drugsgebruik tegen te gaan.
5. **Rond maatschappelijke opvanglocaties.** In de buurt van opvangplekken voor dak- en thuislozen en verslaafden is overlast door personen

onder invloed van alcohol en drugs gemeld. Dit heeft geresulteerd in enkele initiatieven:

- Spreiding van opvangvoorzieningen
- Versterkte samenwerking tussen zorg- en gemeente
- Meer inzetten op dagbesteding en activering
- Begeleiding richting werk (project ‘Stadskamer’)

Voornoemde initiatieven hebben betrekking op locaties in de stad Doetinchem, maar in Wehl en Gaanderen zijn ook initiatieven voorhanden. Zo worden knelpunten in de leefomgeving in Gaanderen via het Wijknetwerk Gaanderen aangepakt. Daarnaast stimuleert de Dorpendeal Gaanderen ontmoeting en betrokkenheid tussen inwoners. Vanuit Wehl wordt Wijkwerk gestimuleerd; deze netwerken ontplooien initiatieven en pakken knelpunten aan om de woonomgeving zo prettig mogelijk te maken en te houden.

Eindnoten

1. Gemeente Doetinchem. Integraal beleidskader sociaal domein 2024 – 2036. Samen groeien, gewoon doen.
2. De overige punten zijn: bestaanszekerheid versterken, kansrijk opgroeien, een leven lang leren en een gezond en gelukkig leven ondersteunen.
3. Kadernota Integraal Veiligheidsbeleid Gemeente Doetinchem 2024-2026.
4. Kadernota Integraal Veiligheidsbeleid Gemeente Doetinchem 2024-2026.
5. Kadernota Integraal Veiligheidsbeleid Gemeente Doetinchem 2024-2026.
6. Dorpsraad Wehl en Nieuw Wehl. (2023). Dorpsplan Wehl en Nieuw-Wehl 2023-2030. Een plan in beweging.
7. Sinds 2016 is dit de officiële benaming voor personen die verward of overspannen gedrag vertonen.
8. Aanmelden Doetinchemse Doorbraaktafel. Verkregen van https://www.doetinchem.nl/doorbraaktafel.
9. https://www.doetinchem.nl/wijkwerk-doetinchem.

5 Inwoners over sociale veiligheid

Op basis van de flitsinterviews en de luisterzittingen hebben we in kaart gebracht hoe inwoners van de gemeente Doetinchem de veiligheid in hun leefomgeving ervaren. We maken hier onderscheid tussen concrete ervaringen van inwoners enerzijds en hun beleving van veiligheid in hun woonomgeving anderzijds. Eerst beschrijven we welke vormen van overlast en onveiligheid inwoners signaleren. Vervolgens gaan we in op contextuele factoren en situaties die van invloed zijn op hun gevoel van veiligheid. Een overzicht van de specifieke ervaringslocaties, inclusief de bijbehorende namen, is opgenomen in bijlage 3. Omdat dit hoofdstuk zich beperkt tot het beschrijven van ervaringen en belevingen van inwoners, maken we hier nog geen onderscheid tussen beïnvloedbare en niet-beïnvloedbare determinanten van sociale veiligheid (zie hoofdstuk 1).

Concrete ervaringen met sociale (on)veiligheid

Inwoners benoemen verschillende gedragingen en situaties die zij in de openbare ruimte waarnemen of waarmee zij zelf te maken krijgen. Het gaat kortgezegd om alcohol- en drugsgebruik, drugsdealen, vernielingen, hanggedrag en (seksuele en verbale) intimidatie. Ook wijzen inwoners op overlast door het afsteken van vuurwerk en het rijgedrag van fatbikes. Daarnaast ervaren zij gevaarlijke verkeerssituaties en signaleren zij problemen met het onderhoud en de inrichting van de openbare ruimte. De concrete ervaringen die inwoners benoemen staan in tabel 2 verder uitgewerkt.

Tabel 2: *Ervaringen en waarneming met betrekking tot sociale (on)veiligheid*

Thema	Ervaringen en waarnemingen
Alcohol- en drugsgebruik	Er is sprake van alcohol- en drugsgebruik in de openbare ruimte en inwoners ervaren dit als overlastgevend.
Drugsdealen	Inwoners signaleren drugsdealen op verschillende locaties, waaronder parkeerplaatsen, pleinen en rondom sporthallen.
Hanggedrag en overlast	Inwoners ervaren overlast door groepen mensen die op bepaalde locaties verblijven. Daarbij worden onder anderen jongeren, dak- en thuisloze mensen, middelengebruikers, asielzoekers en mensen met onbegrepen gedrag genoemd.
Vernielingen en vuurwerk	Inwoners benoemen dat vernielingen in de openbare ruimte plaatsvinden en dat vuurwerk wordt afgestoken. Als voorbeeld worden de skatebanen, speeltuinen en stationsomgevingen genoemd.
Intimidatie	Inwoners wijzen op ervaringen met verbale en seksuele intimidatie op straat door verschillende doelgroepen. Er worden situaties genoemd waarin jongeren fietsers uitschelden of intimideren. Vrouwen melden daarnaast ongewenste opmerkingen of toenadering op straat. Ook leden van de lhbtiq+-gemeenschap geven aan te maken te krijgen met ongewenste reacties en intimidatie, bijvoorbeeld wanneer zij hun identiteit of affectie in de openbare ruimte uiten. Dergelijke ervaringen kunnen ertoe leiden dat zij zich minder vrij voelen om zichzelf te zijn of uit voorzorg hun gedrag aanpassen.
Verkeers-onveiligheid	Inwoners noemen verschillende gevaarlijke verkeerssituaties in Doetinchem. Daarnaast hebben zij gevaarlijke situaties met het rijgedrag van fatbikegebruikers. Andere aandachtspunten zijn hardrijdend verkeer, onveilige oversteekplaatsen, verkeer dat tegen de rijrichting in rijdt en verkeersdrukte bij scholen en sportvoorzieningen. Ook worden smalle wegen genoemd waar verkeer elkaar moeilijk kan passeren.
Onoverzichtelijke inrichting openbare ruimte	Op sommige fiets- en wandelroutes wordt het zicht beperkt door hoge begroeiing en bebossing. Daarnaast worden donkere tunnels en steegjes en onvoldoende straatverlichting als aandachtspunten genoemd, onder meer in de omgeving van stations en langs fietsroutes in het buitengebied.

Matig onderhoud openbare ruimte	Inwoners signaleren verrommeling, onder meer doordat prullenbakken overvol raken en worden opengetrokken. Ook worden slecht onderhouden trottoirs, kuilen in het wegdek en hoog opgeschoten begroeiing genoemd.

Bij hanggedrag, overlast en intimidatie worden onder meer groepen jongeren genoemd. Een enkele respondent heeft ook ervaringen met intimiderende ouderen in het centrum van Doetinchem. Daarnaast benoemen inwoners dak- en thuisloze mensen, middelengebruikers en mensen met onbegrepen gedrag in relatie tot situaties die zij als overlastgevend of onprettig ervaren. Asielzoekers en arbeidsmigranten worden tijdens de flitsinterviews genoemd, maar dit beeld wordt tijdens de luisterzittingen niet herkend. De genoemde groepen zijn gebaseerd specifieke ervaringen en waarnemingen van inwoners. Hun aanwezigheid betekent niet automatisch dat zij overlast veroorzaken.

De genoemde situaties en aandachtspunten komen voor op verschillende typen locaties, zowel in het centrum als daarbuiten. Inwoners noemen onder meer tunneltjes, (sport)parken, skatebanen, winkelcentra en supermarkten, de omgeving van basisscholen, garages en parkeerplaatsen, het uitgaansgebied, stations, speeltuinen, openbare bankjes, bushokjes en de omgeving van de nachtopvang. Daarnaast ervaren inwoners op bepaalde loop- en fietsroutes een verminderd gevoel van veiligheid. Dit geldt bijvoorbeeld voor donkere fietspaden en steegjes, waar hoge begroeiing en bebossing het zicht beperken en de verlichting tekortschiet. Ook ervaren inwoners dat gebrekkige verlichting rond stations en op fietsroutes bijdraagt aan gevoelens van onveiligheid. Zie bijlage 3 voor een meer gedetailleerde uitwerking.

Naast sociale overlast benoemen inwoners verschillende verkeers- en onderhoudsproblemen. Zo ervaren zij gevaarlijke verkeerssituaties rond scholen en sportvoorzieningen, met name tijdens het brengen en halen van kinderen. Ook wijzen zij op onduidelijke of ontbrekende oversteekplaatsen, verkeer dat tegen de rijrichting in rijdt en automobilisten die te hard rijden. Dit laatste speelt volgens inwoners onder meer op smalle wegen, waar voertuigen elkaar moeilijk kunnen passeren. Daarnaast worden gebrekkig onderhouden trottoirs, kuilen in het wegdek en hoge begroeiing die het zicht belemmert als aandachtspunten genoemd.

De signalen van inwoners laten zien dat feitelijke overlast en criminaliteit zich op verschillende locaties binnen de gemeente Doetinchem voordoet. Het centrum vormt hierbij een zwaartepunt, ook in de ervaringen van inwoners van Wehl en Gaanderen. Daarnaast worden woonwijken, dorpskernen en routes in het buitengebied genoemd, waar de aandacht vooral uitgaat naar verkeersveiligheid en gebrekkige infrastructuur. De aard van de ervaren problemen varieert van overlast op plekken waar mensen samenkomen tot onveilige situaties tijdens verplaatsingen te voet, per fiets of met de auto.

Beleving van sociale (on)veiligheid

Naast de concrete ervaringen en waarnemingen speelt de manier waarop inwoners de openbare ruimte beleven een belangrijke rol in hun veiligheidsgevoel. De subjectieve veiligheidsbeleving gaat niet alleen over wat inwoners zelf hebben meegemaakt, waargenomen of van derden gehoord, maar ook over de betekenis die zij daaraan geven en de mate waarin zij zich daardoor veilig of onveilig voelen. Zoals in de inleiding van dit rapport is toegelicht, wordt de subjectieve veiligheidsbeleving beïnvloed door verschillende typen determinanten. Deze determinanten kunnen zowel betrekking hebben op de directe omgeving als op persoonlijke kenmerken, eerdere ervaringen en bredere maatschappelijke opvattingen. Zo kunnen fysiek-ruimtelijke determinanten, zoals donkere routes of de aanwezigheid van groepen mensen, bijdragen aan een gevoel van onveiligheid. Ook individueel-persoonlijke determinanten, zoals eerdere ervaringen met incidenten, en sociale determinanten, zoals de verwachting dat omstanders niet ingrijpen, kunnen hierbij een rol spelen. De factoren die inwoners noemen als van invloed op hun veiligheidsgevoel zijn in Tabel 3 verder uitgewerkt.

Tabel 3: *De genoemde invloeden op het veiligheidsgevoel*

Omstandigheden	Perspectieven richting veiligheidsgevoel
Hanggedrag van specifieke doelgroepen	Inwoners noemen vooral jongeren, dak- en thuisloze mensen, middelengebruikers en mensen met onbegrepen gedrag in relatie tot hun veiligheidsgevoel.
Ervaren gebrek aan sociale controle	Inwoners ervaren dat omstanders niet altijd ingrijpen bij ongewenst gedrag, zoals verbale intimidatie op straat. Sommige inwoners geven aan dat zij zelf terughoudend zijn om anderen aan te spreken uit angst voor een negatieve of agressieve reactie.
Beperkt zicht en onvoldoende verlichting	Donkere fietsroutes en steegjes en locaties waar begroeiing of bebossing het zicht belemmert, worden als aandachtspunten genoemd. Inwoners verschillen van mening over extra verlichting om onveiligheidsgevoel tegen te gaan, onder meer vanwege de mogelijke gevolgen voor de natuur.
Weinig vertrouwen en slechte bereikbaarheid van professionals	Sommige inwoners twijfelen of meldingen bij professionals voldoende worden opgevolgd of weten niet altijd waar zij terechtkunnen. Dit maakt sommige inwoners onzeker.
Beeldvorming over veiligheid	Zorgen over het gedrag van jongeren en veranderingen in omgangsvormen worden door sommige inwoners genoemd als factor voor sociale onveiligheid. Daarbij wordt ook gewezen op de mogelijke invloed van berichtgeving in (sociale) media op de veiligheidsbeleving.

Sommige inwoners geven aan dat zij zich ongemakkelijk voelen bij groepen jongeren of terughoudend zijn om jongeren aan te spreken op hun gedrag. Daarbij wordt onder meer de angst genoemd dat jongeren mogelijk een mes bij zich dragen. Dit betreft een zorg die inwoners uitspreken en geen concrete vaststelling dat de betreffende jongeren daadwerkelijk wapens bij zich dragen. Ook uiten inwoners bredere zorgen over veranderingen in omgangsvormen, respect en het gedrag van jongeren. Tegelijkertijd wordt tijdens de gesprekken benoemd dat berichtgeving in de media en op sociale media de beeldvorming over veiligheid kan beïnvloeden. Overigens blijkt in de luisterzittingen dat niet iedere inwoner zich onveilig voelt; dit gevoel kan van persoon tot persoon sterk verschillen.

Ook de inrichting van de openbare ruimte speelt een rol in de veiligheidsbeleving. Inwoners wijzen op donkere fietsroutes en steegjes, onvoldoende verlichting en locaties waar begroeiing of bebossing het zicht belemmert. Dergelijke omstandigheden kunnen bijdragen aan een onveilig gevoel, met name voor vrouwen die zich in het donker moeten verplaatsen.

Een specifiek aandachtspunt is de mate waarin inwoners zich verbonden voelen met hun buurt. Sommige inwoners hebben het idee dat de sociale cohesie in de loop der tijd is afgenomen en dat mensen meer op zichzelf zijn gericht. Zij brengen dit onder meer in verband met de groei van de stad, de komst van nieuwe inwoners en het ontbreken van onderlinge contacten in nieuwbouwwijken. Ook noemen zij dat er minder plekken zijn waar buurtbewoners elkaar vanzelfsprekend ontmoeten. Wanneer inwoners elkaar minder goed kennen, kan het gevoel afnemen dat zij bij anderen terechtkunnen of dat buurtbewoners naar elkaar omkijken. Dit kan bijdragen aan een gevoel van onveiligheid, bijvoorbeeld wanneer inwoners behoefte hebben aan hulp of steun bij een onprettige situatie. Tegelijkertijd beschrijven andere inwoners positieve ervaringen met de sociale cohesie in hun buurt. In sommige, vooral al langer bestaande buurten, kennen buren elkaar vaak beter en helpen zij elkaar daar waar nodig. Deze onderlinge betrokkenheid kan juist bijdragen aan een gevoel van veiligheid. De ervaringen verschillen dus per woonomgeving en tussen inwoners.

Naast de onderlinge verbondenheid speelt ook de actiebereidheid van inwoners een rol in de veiligheidsbeleving. Sommige inwoners geven aan dat omstanders niet of onvoldoende reageren wanneer zij getuige zijn van onveilige situaties of ongewenst gedrag. Zo is genoemd dat verbale intimidatie op straat niet altijd wordt gecorrigeerd door omstanders en dat mensen elkaar niet altijd te hulp schieten wanneer dat nodig is. Hierdoor kunnen inwoners het gevoel krijgen dat zij in dergelijke situaties op zichzelf zijn aangewezen en niet op hulp van anderen kunnen rekenen. Bovendien kan het uitblijven van een reactie de indruk wekken dat ongewenst gedrag wordt getolereerd.

Angst kan volgens inwoners een reden zijn waarom omstanders niet ingrijpen, al is dit niet voor alle situaties vastgesteld. Deze ervaringen laten zien dat de veiligheidsbeleving niet alleen samenhangt met de aanwezigheid van overlast of ongewenst gedrag, maar ook met de manier waarop de omgeving daarop reageert. Wanneer inwoners ervaren dat anderen niet ingrijpen, kan dit hun gevoel van veiligheid verminderen. Omgekeerd kan de wetenschap dat buurtbewoners op elkaar letten en elkaar ondersteunen bijdragen aan een sterker gevoel van veiligheid.

Naast sociale controle speelt de ervaren beschikbaarheid van professionals een rol in de veiligheidsbeleving. Sommige inwoners geven aan dat zij onvoldoende weten waar zij overlast kunnen melden of twijfelen of meldingen tot actie leiden. Dit komt in het bijzonder in de stad Doetinchem naar voren. Andere inwoners uit Wehl en Gaanderen zijn juist positief over de bereikbaarheid van de wijkagent en de communicatie met professionals. De ervaringen met de opvolging van meldingen zijn daarmee wisselend.

Samengevat: de veiligheidsbeleving wordt beïnvloed door de inrichting van de openbare ruimte, de aanwezigheid van groepen mensen, de bereidheid van omstanders om in te grijpen en het vertrouwen in professionals. Tegelijkertijd benoemen inwoners positieve aspecten, zoals onderlinge betrokkenheid. De gesprekken laten daarmee zien dat de ervaren sociale veiligheid niet alleen samenhangt met incidenten, maar ook met sociale relaties, de openbare ruimte en de manier waarop inwoners en professionals met problemen omgaan.

Van stadsperspectief naar dorpsbeeld

Een respondent omschrijft Doetinchem als een '*stad met een dorps karakter, en andersom*'. Juist uit de flitsgesprekken en de luisterzittingen komt naar voren dat binnen de gemeente Doetinchem aanmerkelijke verschillen voorkomen in relatie tot sociale (on)veiligheid. Inwoners noemen de dorpen Wehl en Gaanderen aanzienlijk minder vaak in relatie tot sociale onveiligheid dan de stad Doetinchem. Bovendien verschillen de aard van de signalen en de locaties waarop deze betrekking hebben. In Gaanderen en Wehl gaan de signalen vooral over verkeersveiligheid en gevoelens van onveiligheid op fiets- en wandelroutes in het buitengebied. In Doetinchem ligt de nadruk meer op sociale overlast, overlastgevende situaties en intimiderend gedrag.

Ook de sociale cohesie en onderlinge betrokkenheid lijken in Gaanderen en Wehl sterker aanwezig dan in Doetinchem. Inwoners ervaren in de dorpen meer onderlinge verbondenheid. Tegelijkertijd blijkt uit de luisterzitting in Wehl dat dit niet voor alle wijken vanzelfsprekend is. Met name in nieuwbouwwijken zijn de contacten tussen buurtbewoners (nog) niet altijd sterk ontwikkeld. Het stimuleren van ontmoetingen en het versterken van onderlinge contacten vormen hier aandachtspunten om de sociale cohesie en betrokkenheid verder te bevorderen.

Mediaberichten sociale veiligheid in Doetinchem door de jaren heen

Van 2021 tot en met 2026 laat de mediaberichtgeving over veiligheid in Doetinchem een interessante ontwikkeling zien: van aandacht voor enkele op zichzelf staande incidenten naar een bredere discussie over sociale veiligheid, leefbaarheid en de manier waarop de gemeente met veiligheidsvraagstukken omgaat. In 2021 bestaat de berichtgeving voornamelijk uit losse geweldsincidenten, zoals voetbalgeweld en uitgaansgeweld, aangevuld met artikelen over verkeersveiligheidsvraagstukken. Vanaf 2022 verschuift de aandacht naar specifieke doelgroepen, waaronder dak- en thuislozen, asielzoekers en jongeren, en naar overlastlocaties zoals de binnenstad en het station. Tegelijkertijd komt er meer aandacht voor de inzet van mogelijke maatregelen om de veiligheid te vergroten, waarbij cameratoezicht voor het eerst nadrukkelijk wordt genoemd.

Deze ontwikkeling zet zich in 2023 voort. Meerdere geweldsincidenten in het centrum van Doetinchem en een incident op station Gaanderen leiden tot een toenemende vraag naar aanvullende veiligheidsmaatregelen, met name de inzet van cameratoezicht.

In 2024 verschuift de aandacht voor een deel naar de bredere leefbaarheid van de gemeente. Uit gemeentelijk onderzoek blijkt dat Doetinchem op dit vlak ruim voldoende scoort, hoewel de media tegelijkertijd spreekt over enkele ernstige incidenten, waaronder een overval, een schietpartij en een incident met explosieven.

In 2025 en 2026 verbreedt de berichtgeving zich verder. Naast incidenten rond het station is er veel aandacht voor maatschappelijke discussies over de opvang van doelgroepen. Met name asielzoekers en dak- en thuislozen, en over de vraag in hoeverre grootstedelijke veiligheidsproblemen ook in de Achterhoek zichtbaar worden. Tegelijkertijd verschuift de focus steeds meer van geregistreerde incidenten naar het veiligheidsgevoel van inwoners. De discussie richt zich daarbij niet alleen op de problematiek zelf, maar ook op de gewenste aanpak, bijvoorbeeld met voorstellen voor meer politie op straat, cameratoezicht en de inzet van een buurtconciërge.

6 Aanpak: samen verantwoordelijk

In dit hoofdstuk onderzoeken we in hoeverre de bevindingen uit de data en de suggesties van inwoners voor een sociaal veiliger Doetinchem aansluiten bij bestaand handelingsperspectief elders in Nederland. Dit handelingsperspectief hebben we via een verkorte benchmark opgetekend. We richten ons daarbij op handelingsperspectief waarvoor uit onze analyse blijkt dat momenteel nog geen of ontoereikende initiatieven worden ingezet. Het optekenen van dit handelingsperspectief betekent niet automatisch dat dit eveneens in Doetinchem moet worden ingezet; onze suggesties hiervoor staan in de epiloog.

Aanpak op onbegrepen gedrag: een breed aan te vliegen fenomeen

Uit het onderzoek komt naar voren dat overlast van personen met onbegrepen gedag in gemeente Doetinchem een aandachtspunt is. Dit is overigens niet alleen in Doetinchem zo; landelijk is het aantal meldingen bij de politie gestegen van ruim 66.000 in 2015 naar bijna 170.000 in 2025. En tot en met augustus 2026 gaat het al om bijna 150.000 meldingen.

De aanpak gaat verder dan de invloedssfeer van de gemeente en handhavende instanties alleen. Ook bijvoorbeeld ggz-instellingen, woningcorporaties en gerechtelijke instanties spelen hierin een rol.[1] Omdat dit rekenkameronderzoek slechts gebaseerd is op het perspectief vanuit data en inwoners blijven suggesties voor een dergelijke gemeenschappelijk aanpak buiten beschouwing.

Ideeën voor handelingsperspectief

Om te bepalen of het staande beleid matcht met de databevindingen en de suggesties van inwoners voor maatregelen op het gebied van sociale veiligheid is een nadere analyse uitgevoerd. In bijlage 4 hebben we een tabel opgenomen waarin alle suggesties en wensen van inwoners rondom sociale veiligheid zijn opgenomen, dus ook die waar in Doetinchem al beleid op is geschreven.[2] Uit de analyse komt een aantal zogenoemde 'lacunes' naar voren; wensen die nog niet of te weinig in staand beleid zijn opgenomen.

In tabel 4 worden deze lacunes gekoppeld aan handelingsperspectief uit de verkorte benchmark. Deze hebben alleen betrekking hebben op de drie door ons benoemde beïnvloedbare determinanten van sociale veiligheid. Per lacune wordt handelingsperspectief benoemd, opgedeeld naar perspectief voor de gemeente Doetinchem en inwoners zelf. We zien inwoners namelijk ook als een belangrijke spil in het sociale veiligheidsdomein. Belangrijk om aan te geven is dat het een selectie van *mogelijk* handelingsperspectief is, omdat het ondoenlijk is een uitputtende inventarisatie voor alle initiatieven in Nederland te geven.[3]

Tabel 4: *Databevindingen en suggesties gekoppeld aan handelingsperspectieven*

Lacune op determinantniveau	**Bron***	**Handelingsperspectief voor** Gemeente Doetinchem	**Handelingsperspectief voor** inwoners
Determinant 'sociaal'			
Onvoldoende toezicht en controle op openbare ontmoetingsplekken zoals speeltuinen, sportcomplexen en pleinen[4]	I/D	• Toolbox Vrouwvriendelijke Publieke Ruimte gebruiken[5/6]	• Versterken sociale controle/meer bedrijvigheid in buurt door: - Vrijwillige buurtpreventieteams (herkenbaar gekleed)[7] - Bewoners zelf ontmoetingsplekken laten beheren
Onvoldoende zicht op mogelijkheden om de zelfredzaamheid van kwetsbare groepen in de openbare ruimte te vergroten	I	• Veiligheidsapps die incident doorzetten naar meldkamer[8] • Aanbieden van zelfverdedigings-/zelfredzaamheidslessen	
Determinant 'fysiek-ruimtelijk'			
Ontbreken van specifieke verblijfsruimtes voor mensen die onder invloed zijn	I/D	• Faciliteren van specifieke ruimtes en deze onder de aandacht brengen bij de doelgroep	
Onveilige fiets- en wandelroutes voor kwetsbare groepen	I/D	• Toolbox Vrouwvriendelijke Publieke Ruimte gebruiken • Vrouwenparkeerplaatsen realiseren[9]	
Determinant 'institutioneel'			
Het ontbreken van een gezamenlijke visie op samenwerking tussen jongeren, horeca, politie en handhaving om veiligheids en leefbaarheidskwesties in de nacht aan te pakken	I	• Inwoners informeren over afspraken Convenant Veilig Uitgaan[10] • Stappenplan Veilige Steden gebruiken[11] • Keuzewijzer Aanpak Veilig Uitgaan gebruiken[12]	• Training van omstanders (bijvoorbeeld personeel in uitgaansgelegenheden) om veilig en de-escalerend in te grijpen bij agressie of intimidatie
Structureel ervaren overlast op bepaalde locaties	I/D	• Inwoners informeren over criteria voor en (grenzen aan) cameratoezicht, bijvoorbeeld ten aanzien van live uitkijken	
Onvoldoende toegankelijke en onbekende meldpunten, in combinatie met onduidelijke opvolging en terugkoppeling van meldingen	I	• Laagdrempelig melden, bv. door fysiek meldpunt[13] • Inwoners wijzen op belang van melden • Tijdige/transparante afhandeling en terugkoppeling	• Inwoners moeten het belang van de signalerings- en meldfunctie beseffen
Onvoldoende onderscheid tussen feitelijke incidenten en online beeldvorming, wat het veiligheidsgevoel van inwoners kan beïnvloeden	I	• Monitoren van sociale mediakanalen[14] • De-escalerende communicatie[15] • Voorlichting geven over mediasensitiviteit	

**I=inwoners (via flitsgesprekken en/of luisterzittingen), D=data, I/D=zowel inwoners als data*

De lacunes tonen vooral aan dat het niet alleen draait om fysieke veiligheid, maar ook om het veiligheidsgevoel en vertrouwen van inwoners. De handelingsperspectieven bieden aanknopingspunten voor de gemeente Doetinchem en in sommige gevallen voor inwoners van de gemeente, om niet alleen overlastgevende of onveilige situaties aan te pakken, maar ook het veiligheidsgevoel te versterken. Samengevat richten de handelingsperspectieven zich op:

- meer sociale controle en ondersteuning van kwetsbare groepen;
- veilige en toegankelijke routes en verblijfsplekken;
- betere samenwerking, bereikbare meldpunten en duidelijke terugkoppeling.

Deze handelingsperspectieven kunnen bijdragen aan een veiligere openbare ruimte en meer houvast voor inwoners om zelf bij te dragen aan de veiligheid wanneer dat nodig is. Dit vraagt om een gezamenlijke inzet van gemeente en andere betrokken partijen, met aandacht voor zowel de feitelijke situatie als de beleving daarvan.

De gemeente zet zich al actief in en voert op diverse terreinen beleid uit. De opgave ligt daarom niet alleen in nieuwe maatregelen, maar ook in het beter verbinden, zichtbaar en toegankelijk maken van bestaande initiatieven. Een terugkerende kans binnen de handelingsperspectieven is het verbeteren van de communicatie richting inwoners, bijvoorbeeld over waar zij veiligheidskwesties kunnen melden en over wat er bij escalaties speelt. De kwestie rondom de verkeersveiligheid in bepaalde buurten is hiervoor symptomatisch: tijdens de luisterzittingen bleek dat inwoners van nieuwbouwwijken onvoldoende op de hoogte waren over nog uit te voeren verkeersveiligheidsmaatregelen. Hier zien wij een wederzijdse verantwoordelijkheid bij zowel de gemeente als inwoners.

Tegelijkertijd zijn niet alle in tabel 4 genoemde handelingsperspectieven vanzelfsprekend wenselijk of uitvoerbaar. Het laten surveilleren van inwoners kan bijvoorbeeld ongewenste verantwoordelijkheden bij bewoners leggen. Andere maatregelen, zoals het trainen van horecapersoneel of het aanbieden van zelfverdedigingscursussen, behoren niet direct tot de kerntaken van de gemeente. Een duidelijke afbakening van de rollen van de gemeente, betrokken organisaties en inwoners is daarom van belang.

Naast de specifieke handelingsperspectieven in tabel 4 benadrukt een door ons gesproken professional het belang van een gedifferentieerde en gebiedsgerichte aanpak. De veiligheidsproblematiek verschilt volgens deze professional per wijk, waardoor ook de benodigde aanpak kan variëren tussen preventief en repressief. Uit de data blijkt bijvoorbeeld dat meer inwoners uit het centrum van Doetinchem zich vaker onveilig voelen dan elders. Andere professionals wijzen juist op het stadsbreed uitzetten van de zogenaamde ABCD-methodiek,[16] waarin de eigen kracht, talenten en initiatieven van buurtbewoners het uitgangspunt vormen, in plaats van problemen of tekortkomingen. Het is in ieder geval van belang om per wijk te bepalen welke maatregelen aansluiten bij de lokale problematiek en behoeften van inwoners: "*De wijkcultuur moet leidend zijn bij de aanpak die je kiest.*"

Eindnoten

1. Bron: https://nos.nl/artikel/2638408-meer-mensen-met-verward-gedrag-drukken-op-hulpverlening-en-rechtspraak.
2. Inwoners doen verschillende suggesties ter verbetering van de verkeersveiligheid. Omdat verkeersveiligheid niet primair betrekking heeft op overlastgevend of crimineel gedrag, valt dit thema buiten de afbakening van sociale veiligheid in dit onderzoek. Ter informatie nemen we de suggesties wel op in de betreffende bijlage. De bevindingen uit de data zijn reeds beschreven in het hoofdstuk 'Feitelijke sociale veiligheid in data'.
3. Per lacune worden maximaal twee handelingsperspectieven gegeven.
4. Deze lacune raakt ook de determinant 'fysiek-ruimtelijk'.
5. Witteveen + Bos (2026). Toolbox Vrouwvriendelijke Publieke Ruimte. Deze box bevat suggesties voor de openbare ruimte (bv. verlichting, zichtbaarheid, routes en plekken om te verblijven).
6. Dit is een praktische gids met 50 concrete ontwerpprincipes waarmee gemeenten de openbare ruimte veiliger, inclusiever en toegankelijker kunnen inrichten voor vrouwen en meisjes.
7. Bijvoorbeeld de gemeente Woensdrecht: https://www.woensdrecht.nl/buurtpreventie.
8. Bijvoorbeeld de nieuw-ontwikkelde Welta-app. Zie https://www.gelderlander.nl/arnhem/deze-nieuwe-app-verandert-je-mobiel-in-een-tel-in-afschrikwekkend-alarm-je-moet-de-belager-in-verwarring-brengen~a17bbd06/.
9. Dit punt is genoemd door inwoners tijdens de luisterzittingen. Het gaat dan om parkeerplaatsen die dicht bij de in- en uitgang van parkeergarages liggen.
10. In juni 2026 is een nieuw horecaconvenant ondertekend (Convenant Veilig Uitgaan 2026-2029).
11. Veilige Steden. Stappenplan: aanpak seksueel grensoverschrijdend gedrag in de openbare ruimte en het uitgaansleven.
12. Centrum voor criminaliteitspreventie en veiligheid. Keuzewijzer Aanpak Veilig Uitgaan.
13. Zie bijvoorbeeld: https://www.breda.nl/handhaving/handhaving-jouw-wijk
14. Zie bijvoorbeeld: https://www.lochem.nl/bestuur-en-organisatie/over-onze-dienstverlening/privacyverklaring/sociale-media-monitoring.
15. Zie bijvoorbeeld: https://lokale-democratie.nl/news/view/9a865cd5-8095-4f06-a7e5-8a5510d3747a/nieuwe-interactieve-game-helpt-gemeenten-desinformatie-herkennen-en-aanpakken.
16. Dit staat voor Asset Based Community Development.

7 Epiloog: grenzen aan wat mogelijk is

Hoewel dit rapport verschillende aanknopingspunten biedt om de sociale veiligheid in Doetinchem te verbeteren, is het belangrijk te erkennen dat er grenzen zitten aan wat maatregelen kunnen bereiken. De gemeente Doetinchem en haar inwoners hebben niet op alle indicatoren voor veiligheidsbeleving directe invloed. In hoofdstuk 1 identificeerden we dit als 'niet-beïnvloedbare determinanten': individueel-persoonlijke determinanten, situationele determinanten en de determinanten met betrekking tot media en communicatie. Voorbeelden hiervan zijn psychische kwetsbaarheid, bekendheid met de omgeving, weersomstandigheden en opruiende berichtgeving over veiligheidsincidenten in de media.

Daarnaast is het niet uitgesloten dat extra initiatieven vanuit de gemeente Doetinchem en haar stakeholders leiden tot meer feitelijke veiligheid, terwijl het veiligheidsgevoel stagneert of daalt. Onderzoek laat dan ook zien dat maatregelen die criminaliteit proberen te verminderen niet vanzelfsprekend de angst voor criminaliteit verminderen (Lorenc et al., 2013; McClanahan et al., 2024). Eysink Smeets (2016) wijst er in dit verlengde op dat ook de zichtbaarheid van veiligheidsmaatregelen van invloed kan zijn op de veiligheidsbeleving. Vooral de verhouding tussen het probleembesef van inwoners en de zichtbaarheid van handhaving is hierbij van belang. Wanneer inwoners zelf weinig dreiging of overlast ervaren, kan opvallend grote aanwezigheid van politie of handhavers juist de indruk wekken dat er een ernstig veiligheidsprobleem speelt. Deze zogenoemde *veiligheidsparadox* kan gevoelens van onrust en onveiligheid juist versterken. Wanneer de zichtbare inzet daarentegen aansluit bij bestaande zorgen van inwoners, kan deze mogelijk geruststellend werken. De inzet van veiligheidsmaatregelen vraagt daarom niet alleen om een afweging van wat nodig is om de feitelijke veiligheid te verbeteren, maar ook om aandacht voor de manier waarop dit het veiligheidsgevoel van inwoners kan beïnvloeden. Ook bij initiatieven gericht op beïnvloedbare determinanten is het van belang dat de inzet aansluit bij de zorgen die inwoners ervaren. De in dit onderzoek geïnventariseerde bevindingen rondom incidenten en ervaringen van inwoners kunnen daarbij als uitgangspunt dienen.

Naast de eventuele keuze en uitvoering van extra maatregelen is daarom ook communicatie van belang. Tijdens de flitsinterviews en luisterzittingen hebben inwoners meerdere suggesties gedaan waarvoor de gemeente of haar partners al beleid of initiatieven hebben ontwikkeld. Dit kan erop wijzen dat dit beleid onvoldoende bekend is en dat hierover onvoldoende wordt gecommuniceerd richting inwoners. Wanneer inwoners niet weten welke maatregelen worden getroffen, waar zij terechtkunnen met meldingen of wat er met hun signalen gebeurt, kan de indruk ontstaan dat te weinig wordt gedaan door diverse partijen, terwijl dit allerminst het geval is. Het is daarom belangrijk om niet alleen nieuw beleid te ontwikkelen, maar ook bestaande initiatieven zichtbaarder te maken en duidelijk te communiceren over de doelen en de uitvoering. Én om terugkoppeling te geven op behaalde resultaten. Een gezamenlijke aanpak vraagt bovendien om heldere verwachtingen over de verantwoordelijkheid die bij inwoners zelf ligt. Inwoners kunnen zelf bijdragen aan een veilige leefomgeving door signalen te delen en (meer) betrokken te zijn of te blijven bij hun buurt. Het is daarbij belangrijk dat duidelijk is wat inwoners zelf samen kunnen doen en wanneer zij samen actie kunnen ondernemen.

Tot slot: focus op drie soorten initiatieven

Het onderzoek heeft geleid tot een veelvoud aan mogelijke handelingsperspectieven om de sociale veiligheid in de gemeente Doetinchem te verbeteren. Maar welk van deze perspectieven achten we als onderzoekers nu relevant om mee te nemen in het staande beleid? Binnen de gemeente Doetinchem worden al zeer veel initiatieven ontplooid om de sociale veiligheid te opti-

maliseren. Dit wil overigens niet zeggen dat het niet beter kan. Het is alleen een utopie om te denken dat de veiligheid van alle inwoners van Doetinchem volledig te garanderen is via het doorvoeren van allerlei nieuwe initiatieven. Dit neemt niet weg dat wij kansen voor de gemeente zien die naar onze mening tamelijk eenvoudig door te voeren zijn. Hierbij hebben wij niet alleen gekeken naar initiatieven die de gemeente (en de stakeholders) zelf tot actie verplicht, maar ook de inwoners van Doetinchem uitnodigt om zelf initiatief tot meer sociale veiligheid te nemen. Het gaat dan om de volgende initiatieven, opgedeeld naar fysiek-ruimtelijke, institutionele en sociale initiatieven voor het verbeteren van de sociale veiligheid:

Fysiek-ruimtelijke initiatief

Om de openbare ruimte veiliger in te richten kan de gemeente Doetinchem de Toolbox Vrouwvriendelijke Publieke Ruimte benutten om de verlichting, zichtbaarheid en toegankelijkheid van de openbare ruimte te verbeteren. De gemeente kan de uitgebreide uitwerking van de flitsgesprekken en de luisterzittingen als basis gebruiken om te bepalen welke locaties hiervoor eventueel in aanmerking komen.

Institutioneel initiatief

Om adequaat te reageren op incidenten is het belangrijk dat onder alle betrokkenen, professionals én inwoners, het besef groeit dat inwoners een belangrijke schakel kunnen zijn in het handhaven op sociale veiligheid. In eerste instantie niet door zelf op incidenten af te stappen, maar hiervan melding te doen bij de juiste instantie. Daarom is het belangrijk om de meldingsbereidheid van inwoners te verbeteren en hen daarmee onderdeel te maken van ‘de keten’. Essentieel is dan wel dat zij weten welke overlast en criminaliteit waar gemeld moet worden. Uit de luisterzittingen is alleen gebleken dat inwoners niet altijd weten waar ze moeten melden. We stellen daarom voor dat de gemeente hierover periodiek terugkerende informatie verstrekt, bijvoorbeeld via de gemeentepagina van het Doetinchems Vizier.

Sociaal initiatief

Om de sociale controle en buurtparticipatie te versterken kan de gemeente inwoners stimuleren om vrijwillig bij te dragen aan het toezicht op en beheer van openbare ontmoetingsplekken via het versterken van de sociale cohesie. Om hiermee een start te maken en te leren van de ervaringen, stellen we voor om hier bij het inrichten van nieuwe wijken structureel aandacht aan te besteden. Concreet zou deze taak mogelijk belegd kunnen worden bij de Doetinchemse buurtverbinders. Daarna kunnen de opgedane ervaringen eventueel uitgerold worden in bestaande buurten met weinig sociale controle.

Ten slotte: communicatie als ‘smeermiddel’

De hiervoor beschreven initiatieven kunnen niet zonder communicatie van gemeentewege. Naast de meer algemene communicatie kan de gemeente eventueel ook gaan wijzen op initiatieven die de sociale veiligheid bevorderen, zoals zelfverdedigings- en zelfredzaamheidslessen. Het is vervolgens aan de inwoners zelf om hiervan gebruik te maken en deze mogelijkheden onderling onder de aandacht te brengen. En mocht de gemeente besluiten om daadwerkelijk over te gaan op nieuwe fysiek-ruimtelijke maatregelen, dan stellen wij voor om hier breed over te communiceren.

Bijlage 1
Literatuurreferenties determinanten

Antea-Group: Dé scan voor een datagedreven aanpak van straatintimidatie en sociale onveiligheid (safe streets scan): via www.anteagroup.nl/diensten/sociale-veiligheid-openbare-ruimte

Blokland, T. (2008) *Oog voor elkaar – veiligheidsbeleving en sociale controle in de grote stad*. Amsterdam: Amsterdam University Press.

Brands, J. en Spithoven, R. (2023). *Situationele onveiligheidsbeleving: een verkenning van situationele zorgen over slachtofferschap van criminaliteit in stad en wijk*. Leiden: Universiteit Leiden.

CBS (2026). *Veiligheidsmonitor 2025.* Maastricht: CBS.

Centrum voor Criminaliteitspreventie en Veiligheid (2025). *Veiligheids-scenario's van de toekomst: VER en CPTED*. Utrecht: Het CCV.

Centrum voor Criminaliteitspreventie en Veiligheid. *Samen werken aan een veilige wijk: 5 effectieve aanpakken*. Utrecht Het CCV.

Centrum voor Criminaliteitspreventie en Veiligheid (2025). *Dossier cameratoezicht.* Utrecht: Het CCV.

Eysink Smeets, M. (2016). *Publiek waardeert steviger politie-inzet na aanslag*. Zie https://marnixeysinksmeets.com/publiek-waardeert-steviger-politie-inzet-na-aanslag/

Janssen, L, Van Mil, B., Van den Aakster, E., Vogel, F. en Walz, G. (2026). Evaluatie Programma Veilige Steden. Den Haag: Kwink-groep.

Kuppens, J., D. Van Tuyn & H. Ferwerda (2009). *Feiten over veiligheidsbeleving in de gemeente Arnhem*. Arnhem: Bureau Beke.

Lorenc, T., Petticrew, M., Whitehead, M., Neary, D., Clayton, S., Wright, K., Thomson, H., Cummins, S., Sowden, A., & Renton, A. (2013). Environmental interventions to reduce fear of crime: Systematic review of effectiveness. In: *Systematic Reviews*, 2, Article 30.

McClanahan, W. P., Sergiou, C. S., Siezenga, A. M., Gerstner, D., Elffers, H., van der Schalk, J., & van Gelder, J.-L. (2024). Neighborhood crime reduction interventions and perceived livability: A virtual reality study on fear of crime. In: *Cities*, 147, Article 104823.

Oppelaar, J. & Wittebrood, K. (2006). *Angstige burgers? De determinanten van gevoelens van onveiligheid onderzocht*. Den Haag: Sociaal en Cultureel Planbureau.

Rekenkamer Metropool Amsterdam (2018). Handhaving en overlast. Amsterdam: Rekenkamer Metropool Amsterdam. Spithoven, R. (2018). Graven naar de wortels van onveiligheidsgevoelens: resultaten van een onderzoek in 12 buurten. In: *Justitiële verkenningen,* 44 (6): 47-62.

SCP (2024). *Sociale cohesie en diversiteit in Nederland*. Den Haag: Sociaal en Cultureel Planbureau.

SCP (2025). *Burgerperspectieven 2025 — Sociale cohesie en zorgen over samenleven*. Den Haag: Sociaal en Cultureel Planbureau.

Song, Z., Qingli, G, Huaqi, Y en Yiheng, C. (2024). Navigating the social media landscape: unraveling the intricacies of safety perceptions. In *Humanities & Sociale Sciences Communications*, 1420, oktober 2024.

Soomeren, P. van (2016). *Veilig Ontwerp en Beheer (CPTED).* Amsterdam: DSP-groep.

Vanderveen, G. (2006). *Interpreting fear, crime, risk and unsafety: Conceptualisation and measurement*. Den Haag: Boom Juridische uitgevers.

Zoutendijk, J., Schram, K. en Eysink Smeets, M. (2022). *De werkzaamheid van WhatsApp-buurtpreventie verbeteren. Verslag van een experiment.* Rotterdam: Hogeschool InHolland.

Bijlage 2
Bronnen

Beleidsdocumenten

Buurtplein. (2024). *Presentatie Buurtplein* [PowerPoint-dia's].

Dorpsraad Gaanderen. (2025). *Dorpsplan 2025 – 2030: Umkieken naor mekaar...*

Dorpsraad Wehl en Nieuw Wehl. (2023). *Dorpsplan Wehl en Nieuw Wehl 2023-2030. Een plan in beweging.*

Gemeente Doetinchem. (2025). *Bijlage 1: Begroting 2026 gemeente Doetinchem.*
Gemeente Doetinchem. (2026, mei). *Coalitieagenda 2026 – 2030. Samen en met lef! – voor een sterk en levendig Doetinchem.*

Gemeente Doetinchem. (2024). *Convenant aanpak problematische jeugdgroepen Doetinchem 2024-2027.*

Gemeente Doetinchem. *Horecaconvenant 2022-2025 gemeente Doetinchem.*

Gemeente Doetinchem. (2024). *Integraal beleidskader sociaal domein 2024–2036. Samen groeien, gewoon doen.*

Gemeente Doetinchem. (2024). *Kadernota integraal veiligheidsbeleid Achterhoek West 2024-2026.*

Gemeente Doetinchem. (2026). *Motie structurele versterking handhaving openbare ruimte.*

Rekenkamercommissie Doetinchem. (2021). *Rekenkameronderzoek naar toezicht en handhaving in het domein van de openbare orde en veiligheid.* Gemeente Doetinchem.

Interventiebronnen

Buurtplein. (2024). *Intensieve samenwerking in aanpak problematische jeugdgroepen.*

Buurtplein. (z.d.). *Jeugd Interventie Team.*

Buurtplein. (z.d.). *Meldpunt woningvervuiling en hoarding.*

Buurtplein. (z.d.). *Opbouwwerker - spin in het web van de wijk.*

Gemeente Doetinchem. (z.d.). *Aanmelden Doetinchemse Doorbraaktafel.*

Gemeente Doetinchem. (z.d.). *Acties: Verstevigen sociale basis in buurten en wijken (ABCD-werkwijze breed uitrollen).*

Gemeente Doetinchem. (z.d.). *Advies- en meldpunt verward gedrag.*

Gemeente Doetinchem. (2026). *Beheerplan Tijdelijke Opvangvoorziening Terborgseweg 138 Doetinchem.*

Gemeente Doetinchem. (z.d.). *Camerabeveiliging en cameratoezicht.*

Gemeente Doetinchem. (2026). *Concept beheerconvenant Maatschappelijke Opvang Amphionstraat*

Gemeente Doetinchem. (z.d.). *Overkoepelende acties en activiteiten: Doetinchems Doorbraakteam.*

ZonMw. (2024). *Verbindingsofficier 'Vroegsignalering en opvolging in de wijk' in de gemeente Doetinchem.*

Gemeente Doetinchem. (z.d.). *Wijkwerk Doetinchem: Werkgroep zorg & veiligheid.*

Bijlage 3
Door inwoners genoemde locaties

Doetinchem

Specifieke locatie	Genoemde signalen of aandachtspunten
Tunneltjes in Doetinchem	Worden genoemd als plekken waar inwoners zich onveilig kunnen voelen.
(Sport)parken/groengebieden: Ooijmanlaan, Bezelhorst, De Bleek, Overstegen, Groene Wig	Worden genoemd in relatie tot ervaren onveiligheid en overlast.
Groene Wig	Overlast door jongeren en groepen die zich in het gebied ophouden.
Skatebaan aan de Terborgseweg	Wordt genoemd als locatie waar overlast wordt ervaren.
Skatebaan in De Huet	Vuurwerkoverlast, die volgens inwoners jaarlijks terugkeert.
Winkelcentra en supermarkten in Oosseld, De Bongerd en Overstegen	Worden genoemd in relatie tot ervaren overlast en onveiligheid in de omgeving van winkels en ontmoetingsplekken.
Albert Heijn aan de Rozengaardseweg	De omgeving van de supermarkt wordt genoemd als locatie waar inwoners onveiligheids-gevoelens ervaren.
Omgeving van basisscholen in De Huet en basisschool De Zonneboom	Wordt genoemd in relatie tot ervaren onveiligheid rond scholen.
Mozaïek-basisschool, Willy Brandtplein	Leerlingen zouden het fietspad blokkeren en opmerkingen maken naar voorbijgangers. Ook worden onveilige steegjes en ontmoetingsplekken in de omgeving genoemd.
Panora Lyceum	Wordt genoemd als herkenbare locatie die onveiligheidsgevoelens aanwakkert.
Bankjes bij de parkeerplaats aan de Veemarkt	Worden genoemd als plekken waar inwoners een onprettig gevoel kunnen ervaren.
Bankjes bij restaurant Mingle	Worden genoemd in relatie tot ervaren onveiligheid of een onprettige sfeer.
Omgeving van coffeeshop Magic	Wordt genoemd als locatie waar inwoners overlast of onveiligheid ervaren.
Garageboxen in het centrum	De omgeving van de garageboxen wordt genoemd in relatie tot ervaren onveiligheid.
Voormalige nachtopvang aan de Kapoeniestraat	Wordt genoemd als locatie die inwoners associëren met ervaren onveiligheid of overlast.
Uitgaansgebied rond de Grutstraat	Verbale intimidatie en overlast in het uitgaansgebied.
Parkeerplaatsen, waaronder bij winkelcentrum De Bongerd	Worden genoemd in relatie tot ervaren onveiligheid en mogelijke overlast.
Hofgarage (voorheen MediaMarktgarage) en Catharinagarage	Parkeergarages worden als eng of onprettig ervaren.
Omgeving van sportschool Basic-Fit	Wordt genoemd als locatie waar inwoners aandachtspunten rond sociale veiligheid ervaren.

Specifieke locatie	Genoemde signalen of aandachtspunten
Station Doetinchem	Wordt door sommige inwoners als onveilig ervaren. Er zijn meldingen van overlast en een gebrek aan een veilig gevoel.
Station De Huet	Wordt genoemd als locatie waar inwoners aandachtspunten rond sociale veiligheid ervaren.
Speelvoorzieningen in De Koekendaal	Worden genoemd in relatie tot de veiligheid van kinderen en bezoekers.
Kinderboerderij Kokiezier	Wordt genoemd in relatie tot sociale onveiligheid.
De flats in Overstegen	Worden genoemd in relatie tot ervaren overlast of onveiligheid.
Fietsroutes richting Westendorp	Worden genoemd in relatie tot de beleving van verkeers- en sociale veiligheid onderweg.
Fietspad tussen Dichteren en De Huet, langs het spoor	Onvoldoende verlichting.
Fietsroute van Dichteren naar Wehl	Verlichting en de veiligheidsbeleving onderweg worden als aandachtspunten genoemd.
Liemersweg en andere donkere straten of fietsroutes	Onvoldoende verlichting kan bijdragen aan een onveilig gevoel.
Willy Brandtplein	Verkeersveiligheid, fatbikes, mogelijke drugsdeals, parkeren op de stoep en het ontbreken van een zebrapad.
De Huet	Overlast door mensen met onbegrepen gedrag, onvoldoende verlichting op wandelroutes en vuurwerkoverlast bij de skatebaan.
Sportpark Zuid	Ervaren intimidatie en overlast door mensen onder invloed en jongeren; ook wordt onvoldoende verlichting genoemd.
Dichteren	Scheve stoeptegels, beperkte sociale controle en donkere of onoverzichtelijke achter- en tussenpaden.
Oud-Dichteren	Het bos en Sportpark Zuid worden door sommige inwoners gemeden. Ook wordt de route over de Europaweg als onveilig ervaren.
Europaweg	Onvoldoende verlichting en veel begroeiing langs de fietsroute.
Viaducten in Doetinchem	Worden met name in de avond als onveilig ervaren.
Tunnel onder de Energiewegbrug	Onvoldoende verlichting en een onveilig gevoel.
Bij de Molen	Intimidatie en bedreigingen door jongeren, onder meer wanneer inwoners hen aanspreken op het rijgedrag van fatbikes.
Oosseld	Ervaringen met intimidatie door jongeren en vuurwerkoverlast.
Centrum en binnenstad van Doetinchem	Verbale intimidatie, overlast in verband met alcohol- en drugsgebruik en een ervaren gebrek aan veiligheid. Sommige vrouwen geven aan dat zij in het donker hun hardlooproute aanpassen vanwege naroepen of intimiderend gedrag.
Kruispunt bij het centrum	Verkeersveiligheid, met name voor mensen die zich met een scootmobiel verplaatsen.

Specifieke locatie	Genoemde signalen of aandachtspunten
Gasthuissteeg	Meldingen van drugsdealen, bedreigingen en ervaren onveiligheid, vooral tijdens evenementen en in de avond.
Van der Grijnstraat, bij het ziekenhuis	De woonomgeving wordt als veilig omschreven, maar de route naar de stad en het nabijgelegen bos worden als onprettig of onveilig ervaren.
Bos bij de Van der Grijnstraat en het ziekenhuis	Een inwoner meldt hier te zijn achtervolgd en geeft aan er ook overdag liever niet alleen te wandelen.
Hofstraat	Wordt als een onprettige plek ervaren.
Oranjehof	Meldingen van personen die 's nachts bij woningen naar binnen kijken en over daken lopen.
De Bleek	Groepen mensen komen hier samen en blowen. Inwoners ervaren overlast van onder anderen jongeren, dakloze mensen en mensen die middelen gebruiken.
Parkeerterrein Varkensweide	Wordt als onprettig ervaren vanwege de verlatenheid.
Brug bij de Stadstuin	Wordt genoemd in verband met overlast in de omgeving.
Brug bij de Europaweg over de Oude IJssel en het onderliggende tunneltje	Er wordt melding gemaakt van overnachten door dakloze mensen en de aanwezigheid van mensen die drugs gebruiken in de omgeving.
Raadhuisstraat	Verkeersveiligheid.
De Bongerd	Wordt genoemd als locatie waar volgens inwoners drugs worden gedeald.
Ingang van IrisZorg (locatie niet nader gespecificeerd)	Volgens inwoners wordt op straat bij de ingang drugs gedeald.
Hamburgerstraat	Ouderen op scooters geven sommige inwoners een onprettig gevoel; jonge vrouwen zouden worden nageroepen.
Omgeving van twee coffeeshops in de binnenstad	Wordt genoemd in verband met mogelijke drugsdeals.

Wehl

Specifieke locatie	Genoemde signalen of aandachtspunten
Station Wehl en de directe omgeving	Sommige vrouwen en meisjes voelen zich onveilig.
Raadhuisplein	Inwoners noemen overlast door jongeren die hier samenkomen en soms verbaal agressief reageren.
Heideslag, inclusief de nieuwbouwwijk aan de andere kant van het spoor	De sociale veiligheid en de verkeerssituatie worden als aandachtspunten genoemd. In een bocht in Heideslag zouden automobilisten hard rijden. Ook worden de beperkte aanwezigheid van voetpaden, hoge struiken en onvoldoende verlichting in de omgeving van de nieuwbouwwijk genoemd.
Gebied tussen de school en het gemeentehuis	Wordt genoemd als locatie waar volgens inwoners drugs worden gedeald.
Keppelseweg	Wordt genoemd in verband met mogelijke drugsdeals.
Omgeving van het zwembad	Wordt genoemd in verband met mogelijke drugsdeals.
Vogelstraat	Wordt genoemd in verband met mogelijke drugsdeals.
Fietsroute naar het Mezzocollege, inclusief een tunnel	Wordt genoemd in relatie tot verlichting en de veiligheidsbeleving op schoolroutes.
Tunnel onder de Energiebrug	Wordt genoemd als aandachtspunt voor de veiligheid van fietsers en voetgangers.
Route langs sportvelden en water	Wordt genoemd in relatie tot de veiligheidsbeleving op fiets- en wandelroutes.
Wandelpad door het veengebied	Wordt genoemd als route waar inwoners aandachtspunten rond sociale veiligheid ervaren.
Veenweg	Hoge wilgen en struiken beperken het zicht en kunnen bijdragen aan een onveilig gevoel.
Beekseweg, bij de spoorwegovergang	Het ontbreken van wandel- en fietspaden wordt als verkeersonveilig ervaren.
Weg tussen Wehl en Dichteren	Een inwoner geeft aan dochters deze route niet graag te laten fietsen vanwege de ervaren onveiligheid.
Schoolroutes in Wehl	Onvoldoende verlichting in de winter wordt als aandachtspunt genoemd.
Campingterrein	Er zijn meldingen over vermeende illegale activiteiten en overlast door mensen met onbegrepen gedrag.
Route tussen Wehl en Linusweg	Inwoners verwijzen naar twee meisjes die hier zouden zijn aangerand.

Gaanderen

Specifieke locatie	Genoemde signalen of aandachtspunten
Station Gaanderen	Jongeren houden zich hier 's avonds op en dit kan volgens inwoners tot overlast leiden. Ook wordt een onprettig gevoel genoemd bij het station en de directe omgeving.
Scoutinggebouw	Feesten en verhuuractiviteiten kunnen tot laat doorgaan. Inwoners vragen aandacht voor de gevolgen hiervan voor de buurt en bezoekers.
Buitengebied van Gaanderen	Fietsroutes zijn 's avonds donker en onverlicht, waardoor inwoners zich onveilig voelen wanneer zij naar huis fietsen.
Hoofdstraat, bij de oude school	Hardrijdend verkeer, een smalle weg en automobilisten die elkaar van beide kanten tegemoetkomen, terwijl een deel van de straat eenrichtingsverkeer zou moeten zijn. Hoog opgeschoten groen belemmert bovendien het zicht.
Kruispunt bij de PLUS-supermarkt	Een druk en groot verkeerskruispunt. Volgens inwoners is de verkeerssituatie verbeterd sinds de plaatsing van een flitspaal.
Sportcomplex De Pol	Verkeersdrukte en onveilige situaties bij het brengen en ophalen van kinderen. Achter het sportcomplex, bij het spoor, zorgen kuilen in de weg voor onveilige situaties.
Voetbalclub en open sportterrein	Er zijn eerder vernielingen gemeld, waaronder vuur en bekladdingen. Het terrein wordt doorgaans goed gebruikt; de inzet van jongerenwerk wordt positief beoordeeld.
Speelveldjes	Vuurwerk en baldadigheid zorgen bij sommige inwoners voor een onveilig gevoel.
Sluisweg en de omgeving van het station	Worden genoemd als plekken waar inwoners zich niet prettig voelen.
Omgeving van het oude gemeentehuis	Wordt genoemd als locatie waar volgens inwoners drugs worden gedeald.
Parkeerplaats bij het stadhuis	Wordt genoemd in verband met drugsdealen.
Bij de sporthal	Wordt genoemd als locatie waar volgens inwoners drugs worden gedeald.
Rand van de Slangenburg	Wordt genoemd als gebied waar volgens inwoners drugs worden gedeald en waar weinig toezicht wordt ervaren.
Bloemenweg, bij het bosje of de bosschages	Begroeiing belemmert het zicht en kan bijdragen aan een onveilig gevoel.
Dorpsweg	Wordt genoemd in verband met verkeersveiligheid.
Gaanderenseweg	Wordt genoemd als mogelijke locatie voor extra verlichting. Ook worden hard rijden en eerdere verkeersongevallen genoemd.
Weg tussen Gaanderen en Doetinchem	Groepjes jongeren zouden fietsers uitschelden of intimiderend benaderen. De route wordt in verband gebracht met gevoelens van onveiligheid.

Specifieke locatie	Genoemde signalen of aandachtspunten
Openbaar vervoer tussen Gaanderen, Doetinchem en Wehl, inclusief de trein	Groepsgedrag van jongeren en het uitschelden van reizigers kunnen een onveilig gevoel veroorzaken. Extra controles in de trein worden door een inwoner als positief ervaren.
Omgeving van de parkeerplaats bij het station en de Sluisweg	Wordt als onprettig ervaren.
Omgeving van het zwembad en het oude gemeentehuis	Wordt genoemd in verband met mogelijke drugsdeals.
Parkeerplaats bij het stadhuis	Wordt genoemd in verband met mogelijke drugsdeals.

Bijlage 4
Door inwoners genoemde suggesties

Suggesties inwoners	Bestaande interventies
Vergroten inzet en zichtbaarheid handhaving en politie (regelmatige surveillance en vaker op motor/fiets om in steegjes te kunnen komen.	Meer structurele en zichtbare inzet handhavingspartners (met name rondom het stadhuis, in het centrum en richting de Veentjes en Veemarkt).
Het ontwikkelen van een nachtvisie voor Doetinchem, gericht op het versterken van de samenwerking tussen jongeren, horeca, politie, handhaving en andere betrokken partijen en het gezamenlijk aanpakken van knelpunten rondom de veiligheid en leefbaarheid in de nacht. Er is in juni 2026 een nieuw horecaconvenant ondertekend.	Het belang en de uitwerking van een integrale aanpak staat beschreven in het horeca-convenant 2022-2025.
Meer aandacht voor de veiligheid tijdens avondactiviteiten en evenementen, onder andere door samenwerking tussen organisatoren, horeca en beveiliging.	Deze samenwerking staat beschreven in het horecaconvenant 2022-2025.
Meer aandacht voor de veiligheid op stations en in het openbaar vervoer, bijvoorbeeld door zichtbaar toezicht en het aanpakken van overlast en intimidatie.	Project dat zich richt op de aanpak van leefbaarheid en veiligheid rond het station van Doetinchem.
Een vaste, herkenbare en toegankelijke wijkagent die inwoners kent en als aanspreekpunt fungeert.	Zichtbaarheid door middel van het voorstellen op sociale media en website. Daarnaast zichtbaarheid op straat, ook door de samenwerking binnen Wijkwerk.
Cameratoezicht op locaties waar structureel overlast wordt ervaren, met aandacht voor effectiviteit, privacy en mogelijke verplaatsing van overlast.	Sinds 2025 is er cameratoezicht in het kader van artikel 151c Gemeentewet in het centrum van Doetinchem. Er is geen cameratoezicht op andere locaties.
Meer toezicht op plekken waar jongeren samenkomen en waar overlast of vuurwerk wordt ervaren, zoals speelplekken, sportcomplexen, stations en pleinen.	Meer structurele en zichtbare inzet handhavingspartners. En de inzet van de buurtcoach en jongerenwerk.
Meer inzet van jongerenwerkers en boa's om overlast door jongeren vroegtijdig te signaleren en aan te pakken.	De inzet van buurtcoach, jongerenwerk, het Jeugd Interventie Team (JIT) en de jeugdboa.
Meer preventief jeugdwerk en samenwerking tussen jongerenwerk, politie, scholen, sportverenigingen en andere betrokken partijen.	Afspraken in regionaal convenant veilige school. Afspraken in aanpak problematische jeugdgroepen.
Meer passende ontmoetingsplekken, activiteiten en dagbesteding voor jongeren.	Inzet van jongerenwerk.
Jongeren die vernielingen plegen verantwoordelijk maken voor het herstellen of vergoeden van de schade.	Inzet Halt.
Meer voorlichting aan jongeren over grensoverschrijdend en intimiderend gedrag tegenover vrouwen, onder andere over de invloed van online content zoals de manosphere.	Lacune.

Suggesties inwoners	Bestaande interventies
Inzetten op versterken sociale cohesie; meer buurtbijeenkomsten, ontmoetingsplekken en activiteiten om het contact tussen bewoners te versterken.	In de uitvoeringsagenda is een thema: 'verstevigen sociale basis in buurten en wijken'. De initiatieven die er bestaan zijn wijkwerk, buurtverbinders, en het gebruik van de ABCD-methodiek.
Inzet van buurtverbinders en versterking van de verbindende en preventieve rol van buurtpleinen en dorpsraden.	Er zijn actieve buurtverbinders in de gemeente. Zij gaan laagdrempelig in gesprek, verbinden bewoners en organisaties met elkaar en brengen in kaart wat er te doen is qua activiteiten.
Buurtpreventie en versterking van sociale controle en onderlinge betrokkenheid, bijvoorbeeld via buurtapps, WhatsAppgroepen en bewoners die verdachte situaties delen.	Er bestaan WhatsAppgroepen en er is aandacht voor sociale controle.
Meer aandacht voor ouderen en alleenstaanden, bijvoorbeeld door een lokaal aanspreekpunt in wijken beschikbaar te stellen.	In de Uitvoeringsagenda 'verstevigen sociale basis in buurten en wijken' wordt gesproken over het 'umkieken naor', oftewel het omzien naar elkaar.
Betere begeleiding en behandeling van mensen met onbegrepen gedrag, waaronder mensen met niet-aangeboren hersenletsel of een licht verstandelijke beperking. En het vergroten van kennis over onbegrepen gedrag onder een breed publiek.	Diverse aanpakken: PGA, inzet van verbindingsofficier, Zorg- en Veiligheidshuis.
Aparte ruimtes voor drugsgebruikers om te kunnen verblijven wanneer ze onder invloed zijn, zodat ze niet in de openbare ruimte hoeven te verblijven	Lacune.
Dagbesteding voor overlastgevende personen.	De Stadskamer is een voorliggende zorgvoorziening waar iedereen welkom is. Daarnaast biedt IrisZorg Doetinchem een 24-uursopvang met dagopvang aan. Buurtplein Doetinchem kan begeleiden richting dagbesteding en jongerenwerk aanbieden.
Betere aanpak van alcohol- en drugsgerelateerde overlast en drugshandel op overlastgevoelige locaties.	Herinrichting gebieden (bijvoorbeeld de Stadsboulevard) en het stationsgebied door fysieke aanpassingen. En inzet via de aanpak overlastgevend gedrag door doelgroepen.
Meer verlichting op donkere en onveilige plekken, fiets- en wandelroutes, tunnels en onderdoorgangen, met name in het buitengebied en langs routes die scholieren gebruiken.	Lacune
Snoeien en beter onderhouden van groen langs fiets- en wandelpaden en op andere plekken waar begroeiing het zicht belemmer.	Hierover zijn afspraken met de uitvoeringsorganisatie Buha (Groenstructuurplan). Zij brengen periodiek een ondernemingsplan en jaarverslag uit.
Meer aandacht voor het onderhoud en de verzorgde uitstraling van de openbare ruimte, bijvoorbeeld door stoeptegels te herstellen, prullenbakken tijdig te legen en zwerfafval tegen te gaan.	Hierover zijn afspraken met de uitvoeringsorganisatie Buha (Groenstructuurplan). Zij brengen periodiek een ondernemingsplan en jaarverslag uit.
Inwoners informeren over hoe ze problemen, schade of overlast kunnen in de openbare ruimte kunnen melden via FIXI.	Lacune.
Verbetering van de veiligheid en toegankelijkheid van de openbare ruimte voor ouderen en mensen met een mobiliteitsbeperking.	Lacune.
Bij de inrichting van nieuwe wijken vanaf het begin aandacht besteden aan sociale cohesie, verlichting, verkeersveiligheid en veilige wandel- en fietsroutes.	Lacune.

Suggesties inwoners	Bestaande interventies
Verbetering van de verkeersveiligheid door gevaarlijke verkeerssituaties en kruispunten aan te pakken en oversteekplaatsen zichtbaarder en veiliger te maken.	Lacune.
Meer handhaving op verkeersovertredingen, waaronder te hard rijden, straatraces en fietsen op voetpaden.	Lacune.
Snelheidsbeperkende maatregelen treffen, bijvoorbeeld door verkeersdrempels aan te leggen.	Lacune.
Veilige voet- en fietspaden aanleggen waar deze ontbreken, onder andere bij de Beekseweg en de spoorwegovergang.	Lacune.
Verbetering van de veiligheid en toegankelijkheid van stoepen, onder andere door obstakels en onveilige situaties aan te pakken.	Aandacht besteden aan een toegankelijkere openbare ruimte door de wijk in te gaan met ervaringsdeskundigen en te wijzen op obstakels die lastig kunnen zijn. Meldingen over niet toegankelijke paden kan via buha.nl.
Meer aandacht voor de verkeersveiligheid rond scholen, bijvoorbeeld tijdens het halen en brengen van leerlingen.	Verkeerseducatie, verkeersveiligheidsprojecten op scholen worden er aangeboden.
Inwoners actiever informeren over laagdrempelige meldpunten, meldingen sneller opvolgen met duidelijke terugkoppeling en helder communiceren welke instantie verantwoordelijk is.	Op doetinchem.nl/melding-doen staan diverse punten waar overlast en onveilige situaties kunnen worden gemeld. De gemeente communiceert over welke instantie waarover gaat, en gebruikt systemen zoals Fixi en een ombudsfunctionaris (https://www.doetinchem.nl/ombudsfunctionaris) om meldingen van inwoners beter op te volgen en terug te koppelen. Onbekend is hoe het melden wordt 'gepromoot'.
Vergroten van de fysieke veiligheid van kwetsbare groepen in de openbare ruimte.	Lacune.
Vergroten van de zelfredzaamheid van kwetsbare groepen in de openbare ruimte.	Lacune.
Gemeente meer laten inzetten op het informeren van inwoners over ontwikkelingen. Bijvoorbeeld over realisatie van asielopvanglocaties en hoe de opvang van vluchtelingen in zijn werk gaat.	In het beheerplan staan afspraken omtrent de veiligheid en leefbaarheid van een asielopvanglocatie, ook staan hier suggesties voor het communicatieplan in.
Meer aandacht voor de acceptatie van LHBTIQ+ en het voorkomen en aanpakken van discriminatie en homohaat, bijvoorbeeld via voorlichting en inburgering.	Door het COC worden activiteiten georganiseerd, lhbtiq+-voorlichting gegeven op scholen en vinden dialogen plaats in de raadszaal. Dit is vastgelegd in de actuele Uitvoeringsagenda Diversiteitsbeleid en het breed gesteunde Regenboogstembusakkoord.
Burgers bewust maken van de impact van sociale media op hun veiligheidsgevoel, door helder te differentiëren tussen feitelijke incidenten en online perceptie.	Lacune.

bureaubeke.nl